

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา “มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” และ “มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ บูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา” “มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากการพัฒนาของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบ การศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย “มาตราที่ 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา”

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นภารกิจ สำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้มีศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากล การปฏิรูปการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสู่เป้าหมายในอนาคตอย่างมั่นใจ โรงเรียนต้องมียุทธวิธีต่างๆ ที่นอกเหนือจากการ เรียนในห้องเรียนและความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรแล้ว การสอนเสริมถือเป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้น และเป็นกำลังใจ ให้แก่ผู้เรียนในการศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้ และจากการสำรวจความ ต้องการของผู้ปกครองและชุมชน มีความประสงค์ให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย หรือ ระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิชาที่นักเรียนมีความถนัดและมีความสนใจ และสามารถประกอบอาชีพได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มโอกาสการสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน สำหรับทบทวนความรู้ และการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาตามความสนใจ

3. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 160 คน ได้รับการส่งเสริมเพื่อทบทวนความรู้และการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาตามความสนใจ

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 160 คน มีความพึงพอใจต่อการส่งเสริมเพื่อทบทวนความรู้และการเตรียมตัวสอบเข้าเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาตามความสนใจ

4. ระยะดำเนินการ

วันที่ 22 มกราคม 2567 - 13 กุมภาพันธ์ 2567

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความพึงพอใจในการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปลี่ยนแปลงมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตดี มีความสามารถแข่งขันในเวทีโลก ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (สายย่น แสงคุณ. 2551) โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์การเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551: 3)

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่สำคัญ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3) ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3) ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในรณรงค์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสำนึกสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 4)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับ และส่งสาร การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 5)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย

4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 5)

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพ
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และปฏิบัติได้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างไร เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

7. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 6)

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนา และประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 23) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการวัด และประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปได้ว่าต้องการสร้างให้เยาวชนไทย “เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุขในชีวิต” จุดเด่นที่สำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากจะกำหนดภาพความสำเร็จที่ชัดเจนที่มุ่งสู่ตัวผู้เรียน ยังมีจุดเด่นอื่นที่สำคัญอีก 4 ประการ คือ

1. กำหนดตัวชี้วัดเป็นขั้นปี เพื่อที่ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองจะได้ทราบว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละปีในแต่ละรายวิชา ผู้เรียนควรจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อะไรบ้าง

2. กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้ทัดเทียมกันได้ โดยสามารถจะเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้

3. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการจบหลักสูตร และแนวปฏิบัติการวัดผลเพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้วัดผลจากความสามารถจริงของผู้เรียน

4. กำหนดให้ผู้เรียนให้บริการสังคม เพื่อเป็นกิจกรรมของผู้เรียนที่ต่อเนื่อง ทุกปี จากจุดเด่นดังกล่าว หากโรงเรียนนำไปจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลักการแนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอนไม่ว่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่างไรก็ตามสิ่งที่พึงปรารถนาของครูคือการสอนนั้นจะต้องทำให้

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 29) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หมายถึงคุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพสมอง

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 43) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ในวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือสถานศึกษา แบบทดสอบที่จะสร้างหรือพัฒนาขึ้น อาจใช้ประชากรเป้าหมาย ระดับชั้น วิชา สถานที่ต่าง ๆ กัน เพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรทั้งหมดของวิชานั้น หรือเลือกวัดเนื้อหาเพียงบางส่วน

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 73) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2549 : 96) ได้ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

อนาสตาซี (Anastasi. 1997) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา แรงจูงใจ และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาได้แก่องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาด้านอื่นๆ

จากข้อความข้างต้นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนการสอน ซึ่งได้มาโดยการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ชวาล แพร์ตกุล(2520, หน้า 15-17)ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะและสมรรถภาพด้านต่างๆของสมองนั้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อย 3 สิ่ง คือความรู้ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆ

วัลลิมา สงสุวรรณ (2541, หน้า 47) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงคุณลักษณะ และความสามารถส่วนบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็น การตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้เท่าไรมีความสามารถ ชนิดใดซึ่งสามารถวัดได้ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน

อรุณรัตน์ คำพิงษ์ (2548, หน้า 38) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความรู้หรือ ทักษะซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันและต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบ ทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จสามารถวัดได้ โดยใช้แบบทดสอบหรือคะแนนที่ครูให้

พวงแก้ว โคจรานนท์ (2530, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะด้านวิชาการ รวมทั้ง สมรรถภาพสมองด้านต่างๆ เช่น ระดับสติปัญญา การคิด การแก้ปัญหาต่างๆ ของเด็ก ซึ่งแสดงให้เห็น ด้วยคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือ การรายงาน ทั้งการเขียน การพูด การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการทำการบ้านในแต่ละวิชา

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่พัฒนาขึ้นจากผลของการเรียนการสอน การฝึกฝน และประสบความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่างๆ ของสมอง ส่วน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เป็นความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้ใน วิชาคณิตศาสตร์ ที่ประกอบด้วยพฤติกรรมความสามารถในเรื่อง ความรู้ความจำ การคิดคำนวณ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กแต่ละ บุคคลว่ามีพฤติกรรมอยู่ในระดับใด

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผู้ที่ได้ให้คำอธิบายไว้ดังต่อไปนี้

อัญชญา โพธิ์ลากร (2545, หน้า 95) กล่าวว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผล กระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านตัวนักเรียน เช่น สติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ เจตคติต่อ การเรียน ด้านตัวครู เช่น คุณภาพของครู การจัดระบบ การบริหารของผู้บริหาร ด้านสังคม เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียน เป็นต้น แต่ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนก็คือ การสอนของครูนั่นเอง

อริยา คูหาและบัญญัติ ยงย่วน(2547, หน้า 14) กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ความพร้อมด้านสติปัญญา หรือความรู้ ทักษะพื้นฐาน
2. บุคลิกภาพหรือจิตลักษณะ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อึดทนอดทน
3. พฤติกรรมการเรียน เช่น วิธีการเรียน การผลัดวันประกันพรุ่ง
4. บรรยากาศในการเรียน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน วิธีการสอนของครู
5. ตัวแปรทางประชากร เช่น อายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษา

ของบิดามารดา เป็นต้น

Prescott(1961, page14-15)ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนและสรุปผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพทางด้านร่างกาย ข้อบกพร่องทางกายและบุคลิกภาพ
 2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดา มารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูกๆ ด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว
 3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรม และด้านสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมเลี้ยงดู และฐานะของครอบครัว
 4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในช่วงวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
 5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สถิติปัญญา ความสนใจ เจตคติของนักเรียนต่อการเรียน
 6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์
- ประภัสสร วงษ์ศรี(2541, หน้า 46) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ผู้สอน ควรมีการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่สนใจ ให้มาก เป็นประสบการณ์ทางการเรียนการสอน ความรู้ของครูผู้สอน การถ่ายทอดความรู้ของคุณภาพของการสอน อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมและมีความยุติธรรม การตั้งใจและการกระตุ้นเสริมแรงผู้เรียน ให้ความช่วยเหลือ และสามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียน ได้ บรรยากาศในการสอนและสิ่งแวดล้อม

2. ผู้เรียน ได้แก่ พันธุกรรม เซาว์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ อารมณ์ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา การปรับตัว แรงจูงใจ หลักสูตรหรือวิชาที่เรียน วัฒนธรรม ทัศนคติต่อสถาบันและผู้สอน บรรยากาศในการเรียนและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ความสนใจ สถิติปัญญา เจตคติต่อการเรียน ตัวครู สังคม สิ่งแวดล้อมของนักเรียน แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีโดยตรง คือ วิธีการสอนของครู

การจัดสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่ครูพบในตัวนักเรียน การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนทันเพื่อ ช่วยให้นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้สัมฤทธิ์ผล นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้และพัฒนาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

การเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนก่อนการสอนซ่อมเสริม

กรมวิชาการ(กรมวิชาการ 2533:23-24) ได้เสนอแนะไว้ว่า ก่อนจะทำการสอนซ่อมเสริมครูผู้สอนควรเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนซึ่งอาจได้จากวิธีการต่างๆดังนี้

1. การสำรวจความรู้พื้นฐานก่อนเรียน คือศึกษาจากผลการทดสอบครั้งก่อนๆในรายวิชาที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกัน หรืออาจจะใช้วิธีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียนก็ได้

2. การทดสอบระหว่างเรียน หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรายวิชาต่างๆ ไปแล้วพอสมควร ครูก็อาจจะทดสอบเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน อาจจะใช้วิธีการทดสอบวินิจฉัยซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อดูปัญหาการเรียนที่ละเอียดลึกซึ้งแต่ละเรื่อง หรืออาจจะเป็นการทดสอบเพื่อดูปัญหาการเรียนโดยทั่วๆไปก็ได้

3. การสังเกตผู้เรียน ในขณะที่ผู้เรียนกำลังทำแบบฝึกหัดหรือร่วมกิจกรรมการเรียนต่างๆ ครูก็อาจจะสังเกตผู้เรียนว่า มีปัญหาเรื่องใดบ้าง

4. การสนทนากับผู้เรียน อาจจะหาโอกาสสนทนากับผู้เรียนรายคน เป็นกลุ่มหรือทั้งชั้น เพื่อรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน และนำไปใช้พิจารณาจัดสอนซ่อมเสริมเมื่อทราบข้อมูลหรือปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนแล้ว ก็นำมาพิจารณาจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งอาจจะใช้เวลาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งตามความเหมาะสม

วิธีการสอนซ่อมเสริม

วิธีการสอนซ่อมเสริมนั้นกรมวิชาการได้เสนอไว้ 4 วิธี ดังนี้

1. ผู้เรียนสอนกันเอง อาจจะเป็นการสอนตัวต่อตัว หรือสอนเป็นกลุ่มย่อย โดยให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนดีกว่า และมีความสนิทสนมสัมพันธ์กันกับผู้เรียนเป็นอย่างดีเป็นผู้สอน ครูอาจจะช่วยแนะนำจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ด้วย

2. ครูสอนผู้เรียนเป็นรายคน เป็นวิธีที่จะช่วยให้ครูได้มีโอกาสปรับใช้กลวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และช่วยให้ครูมีโอกาสศึกษาปัญหาของผู้เรียนไปด้วย

3. การสอนเป็นกลุ่มย่อย คือจัดการสอนผู้เรียนที่มีปัญหาค่อนข้างๆกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันกลุ่มละ 3-4 คน การสอนในลักษณะนี้ความสัมพันธ์หรือปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจหรือกำลังใจในการเรียนมากขึ้น

4. การสอนโดยใช้สื่อเฉพาะ สื่อบางอย่างจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้ หรือการให้ความร่วมมือเรียนเป็นกลุ่มกับเพื่อนๆ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ได้เช่นเดียวกัน สื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองได้เช่น ชุดการเรียน แบบเรียนสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีการสอนซ่อมเสริมที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ครูอาจมีกลวิธีการสอนที่แตกต่างออกไปจากนี้ได้ อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนซ่อมเสริมแต่ละวิธีอาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มเสมอไป และผู้เรียนที่มีปัญหาเรียนไม่เข้าใจเรื่องใด ไม่ควรจะให้รับการสอนซ้ำด้วยวิธีการสอนเดิม ครูผู้สอนจึงต้องพิจารณาว่าวิธีการสอนใดเหมาะสมกับผู้เรียนคนใดหรือกลุ่มใด ซึ่งครูอาจจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ก็เพื่อให้การสอนซ่อมเสริมที่จัดขึ้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

หลักในการสอนซ่อมเสริม

ในการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายนั้น ครูจำเป็นต้องมีหลักในการสอนซึ่ง บุญโชติ เจริญกุล (บุญโชติ เจริญกุล 2527: 16-17) ได้สรุปหลักการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริมจะต้องเริ่มต้นจากความต้องการความเหมาะสม และปัญหาของผู้เรียน

2. การสอนซ่อมเสริมจะต้องให้ความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคล และควรเปิดโอกาสให้มีการทำงานเป็นกลุ่มบ้าง เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. การสอนซ่อมเสริมจะต้องมีการจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า

4. อุปกรณ์สำหรับการสอนซ่อมเสริม ควรเหมาะกับเนื้อหาและผู้เรียน และควรมีหลาย

อย่างเพื่อป้องกันความเบื่อหน่าย

5. กระบวนการในการสอนซ่อมเสริมจะต้องมีความเหมาะสม
6. ควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆแบบ และจะต้องมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
7. การสอนซ่อมเสริมควรเป็นการสอนเฉพาะเรื่อง มิใช่เป็นการจัดการสอนโดยทั่วไป
8. ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียนโดยการให้กำลังใจ ความหวัง และควรต้องเป็นคู่คิดในการแก้ปัญหา ตลอดจนใช้วิธีการเสริมสร้างให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมาย
9. กิจกรรมและแบบฝึกหัดสำหรับการสอนซ่อมเสริมจะต้องน่าสนใจ น่าสนุก และไม่ซ้ำซาก
10. ต้องให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองทุกกระยะอย่างสม่ำเสมอ
11. ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องหลายอย่างควรแก้ไขข้อบกพร่องที่ละอย่างไม่ควรแก้ไขพร้อมๆกัน เพราะจะทำให้เกิดความสับสน และควรแก้ไขในสิ่งที่เด็กบกพร่องมากที่สุดเสียก่อน
12. การตั้งจุดประสงค์ในการสอนซ่อมเสริม ควรทำในระดับต่ำกว่าธรรมดา เพื่อให้ผู้เรียนทำได้ตามวัตถุประสงค์และเกิดความภูมิใจ

ระยะเวลาในการสอนซ่อมเสริม

ในการจัดสอนซ่อมเสริมทางโรงเรียนหรือผู้สอนควรจัดทำเป็น 3 ระยะ คือ

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนเรียน
2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน.
3. ภายหลังผลการสอนซ่อมเสริม

ในการประเมินผลการสอนซ่อมเสริมนั้น ผู้สอนอาจทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมของจุดประสงค์นั้นๆ เช่น ใช้วิธีการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์และการสอบข้อเขียน เป็นต้น ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องใช้ดุลยพินิจเองว่าจะใช้เพียงหนึ่งวิธีหรือมากกว่าก็ได้ ตามความเหมาะสมของกิจกรรมและเนื้อหา เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เชื่อถือได้ในเวลาอันสั้นที่สุดและให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

อย่างไรก็ตาม ในการจัดสอนซ่อมเสริมแต่ละครั้ง ผู้บริหารโรงเรียนหรือฝ่ายวิชาการควรจะได้มีการประชุมปรึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการดำเนินการ พร้อมทั้งชี้แจงความจำเป็นในการเปิดสอน ตลอดจนวิธีสอน นอกจากนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องติดตามและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่หลายคนให้การยอมรับว่ามีส่วนสำคัญในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ดังที่ทางพระพุทธศาสนาได้ให้ความหมายของคำว่า “ฉันทะ” ที่แปลว่า พอใจ นั้นไว้ว่าหากบุคคลใดมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมมีความตั้งใจที่จะกระทำให้สำเร็จ บุคคลที่มีความพึงพอใจในงานที่ตนเองทำก็จะมี ความตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ นักเรียนก็เช่นเดียวกันหากมีความพึงพอใจต่อการเรียนย่อมส่งผลให้ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนออกมาเป็นที่พอใจเช่นเดียวกัน

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การที่เราเกิดความพึงพอใจ ก็จะทำให้เกิดความรักความผูกพัน กระตือรือร้น มุ่งมั่น ทดมความสามารถของตนเพื่อความสำเร็จของหน่วยงานหรือผลงานอย่างเต็มที่ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ศุภศิริ โสมาเกต (2544, หน้า 25) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

วิเลิศ สารระภักดี (2547, หน้า 65) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

กิตติมาปริตติติก (2535, หน้า 36) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆและเขาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของเขาได้

สุลักษณ์ สุขแก้ว (2549, หน้า 39)ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจ ว่าเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากเมื่อได้รับการตอบสนองด้วยดีก็就会有ความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างมากเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

สุภาพร ชาบุญมี (2553, หน้า 57)ได้ให้ความหมายของคำว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ

จากความหมายของความพึงพอใจข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิดของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือกิจกรรมใดๆ และก่อให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจ หรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นๆเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาในสาขาต่างๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังต่อไปนี้

บาร์นาร์ด (Barnard, 1968, page 339) กล่าวว่าบุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับแรงกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทองสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงาน
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลได้แก่ชื่อเสียงเกียรติยศ อำนาจพิเศษ ตำแหน่ง
3. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพได้แก่วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงาน

4. สิ่งจูงใจในอุดมคติได้แก่ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือและความรู้สึกที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่

5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรในหมู่เพื่อนร่วมงานการยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน

6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงานได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานได้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และให้สอดคล้องของทัศนคติของแต่ละบุคคล

7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานได้แก่การมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมต่องานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น

8. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพอยู่ร่วมกัน ได้แก่ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกัน การรู้จักกันอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน ผลการเรียนรู้ จะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองตามความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

เดิมศักดิ์ คทวณิช (2546, หน้า 183-186) ได้กล่าวถึง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดน์ มีความสำคัญอยู่ที่ว่าการเรียนรู้เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์บางอย่างระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมการตอบสนอง กล่าวคือ เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายจะเกิดความพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้นๆ โดยแสดงพฤติกรรมการตอบสนองออกมา หลายรูปแบบซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้นทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ธอร์นไดน์ ได้ให้ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่ การเสริมแรง คือ ความพึงพอใจที่ร่างกายได้รับเพราะจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมตอบสนองมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ได้สรุปเป็นกฎการเรียนรู้ (Law of Learning) ที่สำคัญ 3 กฎ ได้แก่

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ธอร์นไดน์ให้ความสำคัญกับความพร้อมอย่างมากในการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ เขาเห็นว่าพฤติกรรมการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้าบุคคลนั้นมีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึงความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ กฎแห่งความพร้อมแบ่งเป็นกฎย่อยได้ 3 กฎ คือ

1.1. ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ มีหลักการว่า ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำจะเกิดความพึงพอใจ

1.2. ถ้าบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำ มีหลักการว่า เมื่อบุคคลพร้อมจะกระทำแล้วไม่ได้กระทำ ก็ย่อมจะเกิดความรำคาญใจ

1.3. ถ้าบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำ มีหลักการว่า เมื่อบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำก็จะเกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) มีหลักการว่าถ้าบุคคลได้กระทำ หรือฝึกฝน และทบทวนบ่อยๆ ก็จะกระทำได้ดีและเกิดความชำนาญ แต่ถ้ามิได้ฝึกฝนหรือทบทวนบ่อยๆ ก็จะกระทำสิ่งนั้นไม่ได้ดี และไม่เกิดความชำนาญ แยกเป็น 2 กฎย่อย ดังนี้

2.1. กฎแห่งการใช้ หมายความว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ใดก็ตาม เมื่อเกิดขึ้นแล้วได้รับการกระทำซ้ำๆ อยู่เรื่อยๆ ก็จะเกิดความชำนาญและเป็นความเคยชิน พฤติกรรมนั้นจะเกิดความคงทนเป็นระยะเวลายาวนาน ยิ่งฝึกมากเท่าใดยิ่งถูกต้องมากขึ้นเท่านั้น

2.2. กฎแห่งการไม่ใช้ พฤติกรรมใดก็ตามเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีการเว้นระยะเวลานาน และขาดการฝึกฝน พฤติกรรมเหล่านั้นจะลดประสิทธิภาพลงเรื่อยๆ และหายไปในที่สุด

3. กฎแห่งการตอบสนอง (Law of Effect) พฤติกรรมใดก็ตามเมื่อแสดงการตอบสนองแล้วได้รับความสุข ความพึงพอใจ และความภูมิใจ ร่างกายจะเลือกพฤติกรรมนั้นกลับมาตอบสนองอีกครั้ง เมื่อพบกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์เดิม แต่ถ้าพฤติกรรมใดก็ตาม เมื่อแสดงการตอบสนองแล้วได้รับความทุกข์ ความไม่พอใจและความผิดหวัง มีแนวโน้มว่าพฤติกรรมนั้นจะลดการตอบสนองลงจนหายไปในที่สุด ดังนั้นการใช้กฎข้อนี้ควรเกิดขึ้นหลังจากพฤติกรรมการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว หรืออยู่ในระยะฝึกหัด ซึ่งจะมีผลต่อการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น พฤติกรรมการเรียนรู้ก็จะมี ความมั่นคงถาวรมากขึ้นด้วยกฎข้อนี้ นิยมใช้อย่างแพร่หลายในวงการศึกษา ด้วยการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need-Hierarchy Conception of Human Motivatio) มาสโลว์เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปได้เป็นลำดับ (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2553, หน้า 161) ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่จะขาดไม่ได้ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศและการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียไม่ได้

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (SafetyNeeds) หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว ชูเชิญ บังคับ จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยชรา

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Lov and Belonging Needs) มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เป็นที่รักของคนอื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตไม่สมบูรณ์ เป็นที่ที่จะต้องซ่อมความต้องการประเภทนี้

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem Needs) ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า และมีเกียรติ เป็นความต้องการที่จะมีชื่อเสียงและเกียรติยศได้รับการเคารพยกย่องจากคนในสังคม

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นสิ่งที่ตนเองหวังไว้ หรือฝันไว้ ได้ทำในสิ่งที่ตนอยากทำและมีความสุขกับสิ่งที่ตนอยากทำ

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน และแตกต่างกัน หากมนุษย์ได้รับสิ่งที่ตนต้องการก็จะเกิดความพึงพอใจ และในทางตรงข้ามหากได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการหรือได้รับในสิ่งที่ตนไม่ต้องการก็จะเกิดความไม่พึงพอใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร และตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนและส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน

การวัดความพึงพอใจ

การที่จะวัดความพึงพอใจมีความรู้สึกพอใจหรือไม่ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือในการวัด นักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

พณิดา ชัยปัญญา (2542, หน้า 28) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือคำตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ และ ประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ระพีพันธ์ โปธิศรี (2549, หน้า 38) ได้กำหนดขั้นตอนการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ ซึ่งสามารถกระทำได้โดย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 คน

ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจ

1. ประเด็นที่จะวัดความพอใจ ให้เลือกจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1

วิธีการวัดความพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับและ ประเด็นวัดความพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

5 หมายถึง พอใจอย่างยิ่ง

4 หมายถึง พอใจมาก

3 หมายถึง พอใจปานกลาง

2 หมายถึง พอใจน้อยหรือค่อนข้างไม่พอใจ

1 หมายถึง พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่งหรือพอใจค่อนข้างน้อย

ขั้นที่ 3 จัดทำแบบวัดความพึงพอใจฉบับร่าง

ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อย 1 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้าขั้นต้น

ขั้นที่ 5 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 3-5 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า

ขั้นที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 ท่านตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า และความแม่นยำเชิงเนื้อหา

ขั้นที่ 7 ทดลองภาคสนาม เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (r) และหาความเชื่อมั่น (R) ด้วยวิธีของครอนบาช

ขั้นที่ 8 นำไปใช้จริง

แบ่งช่วงคะแนนเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ชวลิต ชูกำแหง (2543, หน้า 110-115) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ หรือการวัดจิตพิสัยสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตคำพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด เช่น ต้องการวัดว่านักเรียนคนหนึ่งมีความสนใจต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูอาจสังเกตพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น การมาเรียน การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำการบ้าน การส่งงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่านักเรียนสนใจเรียนหรือไม่ ครูอาจพูดคุยกับนักเรียนว่าเคยอ่านหนังสืออะไรบ้าง เคยเขียนโปรแกรมไหม มีโปรแกรมอะไรดีๆ บ้าง ลองเล่าให้ครูฟังหน่อย คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่ามีความพึงพอใจในการเรียนมากน้อยเพียงใด

3. การใช้แบบวัด(Rating Scale) ในการวัดความพึงพอใจมีแบบวัดที่น่าสนใจ แบบของลิเคิร์ท(Likert's Method) เพราะสร้างได้ง่าย มีความเชื่อมั่นสูงและสามารถพัฒนาเพื่อวัดความรู้สึกได้หลากหลาย โดยการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้เป็นวิธีประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบถามแล้ว การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความจะเป็นทางบวกหรือทางลบหรือผสมกันก็ได้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1. เลือกชื่อเป้าเจตคติ เช่น เจตคติต่ออาชีพครู โดยเป้าเจตคติอาจจะเป็นคนวัตถุสิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา ฯลฯ แล้วจะเลือก ยิ่งแคบยิ่งดี ยิ่งกำหนดช่วงเวลาด้วยแล้ว การแปลผลก็จะทำให้มีความหมายดีขึ้น

3.2. เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติ โดยวิเคราะห์ให้ครอบคลุมลักษณะข้อความควรเป็นข้อความที่แสดงความเชื่อและรู้สึกต่อเป้าที่ต้องการ ไม่เป็นการแสดงถึงความจริง มีความแจ่มชัด สั้น ให้ข้อมูลพอตัดสินใจได้ ไม่คลุมทั้งทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยงคำปฏิเสธซ้อน ข้อความเดียวควรมีความเชื่อเดียว

3.3. การตรวจสอบข้อความ เป็นการตรวจสอบเพื่อดูให้แน่ชัดว่าข้อความนั้นเขียนไว้เหมาะสมหรือไม่ การตอบจะได้ตอบว่า ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ควรใช้ 3 มาตรา 4 มาตรา หรือ 5 มาตรา เช่น ชอบมาก ดีมาก เห็นด้วยอย่างดีเห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่แน่ใจ

3.4. การให้น้ำหนัก มี 3 วิธี คือ วิธีหาค่าน้ำหนักชิกมา วิธีหาค่าน้ำหนักคะแนนมาตรฐาน วิธีหาค่าน้ำหนักผลการ แต่ในระยะหลังลิเคิร์ทแนะนำให้ใช้วิธีกำหนดตัวเลขได้เลย โดยให้

ตัวเลขเรียงค่าตามลำดับความสำคัญของตัวเร้า จะใช้ 0 1 2 3 4 หรือ 1 2 3 4 5 หรือ -2 -1 0 1 2 ก็ได้ ทั้ง 3 แบบนี้ความสัมพันธ์เป็น 1.00 คือตัวเดียวกันนั่นเอง

3.5. การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยต้องนำข้อความไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสอบเสร็จแล้วนำมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าความสัมพันธ์ (r_{xy})ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยกำหนด $\alpha = 0.05$ หรือ $\alpha = 0.01$

3.6. การจัดทำแบบสอบถาม เมื่อได้ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์แล้ว พิจารณาว่าจะกำหนดกี่ข้อ ตามหลักการถ้าข้อความมีคุณภาพสูงมากจะใช้ 10-15 ข้อก็ได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว จะมีตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าจำนวนน้อยข้อ ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อยความเที่ยงตรงก็ไม่ดี อาจจะเป็นเพราะข้อความแสดงความรู้สึกหรือความเชื่อต่อเป้าหมายไม่ครอบคลุมทุกอย่างในเป้า แบบสอบถามบางฉบับจึงมีเป็น 100 ข้อ การให้จำนวนข้อควรคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างระดับอายุและความสามารถในการอ่าน ระดับเด็ก ๆ จึงไม่ควรมีมากข้อจนเกินไป

3.7. การตรวจให้คะแนน การให้คะแนนให้ตามมาตราที่กำหนดแต่ละข้อ ถ้าเป็นข้อความให้เปลี่ยนมาเป็นตัวเลข ถ้าเป็นตัวเลขก็นำตัวเลขที่ผู้ตอบเลือกมารวมกัน กรณีข้อความเป็นความรู้สึกทางลบจะต้องกลับตัวเลขกันกับข้อที่ข้อความเป็นทางบวก การแปลคะแนนจะแปลจากผลรวมของทุกข้อก็ได้ เช่น แบบทดสอบมี 10 ข้อ มี 4 มาตรา สอบเสร็จแล้วหาคะแนนเฉลี่ยได้ 25.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.514 คะแนน จะต้องเทียบคะแนนจากคนสอบได้ต่ำสุด 10 คะแนน สูงสุด 40 คะแนน แต่ถ้าอยากแปลผลให้เป็นตัวเลขมาตรา 4 ระดับ ก็ให้เอาจำนวนข้อไปหารคะแนนเฉลี่ยและคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลออกมาจะเหมือนกับคะแนนของคนสอบเพียงข้อเดียว นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5514 คะแนน

3.8. การหาคุณภาพอื่นๆ เช่น การหาความเชื่อมั่น หาได้โดยสอบซ้ำ (Test-Retest) แบบทดสอบคู่ขนาน (Alternative Forms หรือ Parallel Forms) แบบหาความคงเส้นคงวาภายใน (Internal Consistency) สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นแบบหาความคงเส้นคงวาภายในนั้นจะสอบเพียงครั้งเดียวแล้วหาค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อและความแปรปรวนทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจของบุคคล คือ การตรวจสอบความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การตรวจสอบต้องเป็นระบบมีแบบแผนที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ใช้เครื่องมือวัดหลายแบบและเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการเรียนเสริมตามความสนใจ ม.ปลาย ของโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา
อำเภอสี จังหวัด ลำพูน ดำเนินการดังนี้

กิจกรรมและการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1.	ขั้นการเตรียมการ 1. จัดทำโครงการ 2. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ 3. จัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบ	มกราคม 2567	1.นางสาวปณิดา ชัดสงคราม
2	ขั้นดำเนินการ 1. ช้้นวางแผนปฏิบัติ (P) - กำหนดเป้าหมาย - กำหนดแนวทางการดำเนินงาน/ยืมเงินโครงการ - กำหนดระยะเวลา - กำหนดงบประมาณ - การกำหนดผู้รับผิดชอบ 2. ดำเนินการตามแผน (D) - แจ้างประชุมนักเรียน/ขออนุญาตผู้ปกครองนักเรียน - จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากร/จัดสถานที่ /เตรียมเอกสาร - ดำเนินการกิจกรรม - กำกับ ติดตาม ดูแลอย่างใกล้ชิด 3. ตรวจสอบประเมินผล (C) - สำรวจการพึงพอใจที่มีต่อการไปจัดทำโครงการ - ประเมินพฤติกรรมนักเรียนในขณะที่จัดทำโครงการ - วิเคราะห์ข้อมูล - แปลความหมาย - ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน 4. นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) - ปรับปรุงการปฏิบัติงาน - วางแผนในระยะต่อไป	มกราคม 2567 มกราคม 2567	1.นางสาวปณิดา ชัดสงคราม

	- จัดทำข้อมูลสารสนเทศ		
ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
3	ชั้นการรายงาน - จัดทำรายงานการประเมินโครงการ - รวบรวมผลการดำเนินงานและผล การประเมิน - วิเคราะห์ตามมาตรฐาน - เขียนรายงาน	มกราคม 2567	นางสาวปณิดา ชัดสงคราม

5. งบประมาณที่ใช้

จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 90 คน
รวมจำนวนเงินงบประมาณ 49,500 บาท

ที่	รายการ / กิจกรรม / ค่าใช้จ่ายงบประมาณ	จำนวนเงิน
1	ค่าดำเนินการ 1.1 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มนักเรียน 6 วัน 6 มื้อ มื้อละ 25 บาท	13,500
2	ค่าวิทยากร 1.1 ค่าวิทยากร 2 คนๆละ 3,600 1.2 ค่าวิทยากร 2 คนๆละ 7,200	7,200 28,800
	รวมทั้งสิ้น (สี่หมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)	49,500

6. วัน / เวลา / สถานที่

วันที่ 22 มกราคม 2567 - 13 กุมภาพันธ์ 2567

6.1 หอประชุมลีลาวดี

7. การประเมิน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 90 คน เข้าร่วมโครงการ	1. การสอนเสริม/การแก้ไขผลการเรียน 2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรม	1. การจัดกิจกรรมการตีความรู้ให้กับนักเรียน/เอกสารการแก้ตัว 2. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการไปทัศนศึกษา
2. นักเรียนเข้าทดสอบ A-level (Applied Knowledge Level)	การสอบ A-level	รายงานผลการสอบ A-level

บทที่ 4

ผลการศึกษาวិเคราะห์

การเสนอผลการวิเคราะห์ โครงการเรียนเสริมตามความสนใจ ม.ปลาย ของโรงเรียนเวียง
เจดีย์วิทยา อำเภอเถิน จังหวัด ลำพูน ดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความพึงพอใจในการจัดโครงการเรียนเสริมตามความสนใจ ม.ปลาย

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	เป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจ	4.11	1.77	พอใจมาก
2	ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรม	4.41	0.9	พอใจมากที่สุด
3	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	3.65	2.43	พอใจมาก
4	เป็นกิจกรรมที่สร้างความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มทักษะชีวิต	3.37	2.62	พอใจปานกลาง
5	ควรจัดกิจกรรมเช่นนี้อีกในปีการศึกษาต่อไป	4.57	0.71	พอใจมากที่สุด
	รวม	4.02		พอใจมาก

สรุปความพึงพอใจในการจัดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม.6 ผู้ตอบแบบสอบถามความ
พึงพอใจในการจัดกิจกรรมเช่นนี้อีกในปีการศึกษาต่อไป มากที่สุดอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ย
4.57 รองลงมามีความพึงพอใจโดยได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดคิดเป็น
ค่าเฉลี่ย 4.41 และอันดับสามมีความพึงพอใจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับพอใจมากคิด
เป็นค่าเฉลี่ย 4.11

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินโครงการ

1. จัดโครงการยกผลสัมฤทธิ์ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 275 คน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการสอนเสริมและแก้ไขผลการเรียน
1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 275 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยรวม คิดเป็น 4.02 อยู่ในระดับ พอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มโต๊ะและเก้าอี้ให้กับโครงการยกผลสัมฤทธิ์
2. เน้นการทวิให้มากขึ้น
3. สนับสนุนให้นักเรียนได้แก้ไขผลการเรียนจากการดำเนินการโครงการ

ภาคผนวก
ภาพกิจกรรม

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 แนวการ จัดการศึกษา “มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมี ความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้อง ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ” และ “มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษา นอกระบบ และการศึกษาตาม อัยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และ บูรณาการตามความ เหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา” “มาตรา 26 ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณา จากการพัฒนาของผู้เรียน ความประพฤติ การสังเกตพฤติกรรมการเรียน การร่วมกิจกรรมและการ ทดสอบควบคู่ไปในกระบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบ การศึกษา ให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้นำผล การประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบการพิจารณาด้วย “มาตราที่ 30 ให้สถานศึกษาพัฒนา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษา”

การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาและ ยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้ ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้ มีศักยภาพสูงสู่มาตรฐานสากล การปฏิรูปการเรียนรู้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาที่ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสู่เป้าหมายในอนาคตอย่างมั่นใจ โรงเรียนต้องมียุทธวิธีต่างๆ ที่นอกเหนือจากการ เรียนในห้องเรียนและความรู้และทักษะที่จำเป็นตาม หลักสูตรแล้ว การสอนเสริมถือเป็นแนวทางหนึ่งที่กระตุ้น และเป็นกำลังใจ ให้แก่ผู้เรียนในการศึกษา ต่อระดับอุดมศึกษาตามเป้าหมายที่วางไว้ และจากการสำรวจความ ต้องการของผู้ปกครองและชุมชน มีความประสงค์ให้บุตรหลานได้ศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย หรือ ระดับอุดมศึกษา ในสาขาวิชาที่ นักเรียนมีความถนัดและมีความสนใจ และสามารถประกอบอาชีพได้

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนคุณภาพทางการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น
2. เพื่อสนับสนุนการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-net)

3. เป้าหมาย

เชิงปริมาณ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 275 คน ได้รับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดย การสอนเสริมและแก้ไขผลการเรียน

เชิงคุณภาพ

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 275 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดโครงการยก ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

4. ระยะดำเนินการ

วันที่ 6-9 กุมภาพันธ์ 2567

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
3. ความพึงพอใจในการเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เปลี่ยนแปลงมาจากหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ซึ่งกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีคุณภาพชีวิตดี มีความสามารถแข่งขันในเวทีโลก ให้สถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร (สายย่น แสงคุณ. 2551) โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

1. วิสัยทัศน์การเรียนรู้

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551: 3)

2. หลักการ

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นหลักสูตรที่สำคัญ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3) ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมาย และมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติ และคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทย ควบคู่กับความเป็นสากล
2. เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชน เพื่อที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ
3. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพ และความต้องการของท้องถิ่น
4. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้
5. เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์

3. จุดหมาย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขมีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมาย เพื่อให้เกิดกับผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 3) ดังนี้

1. มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดถือหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยี และมีทักษะชีวิต
3. มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัย และรักการออกกำลังกาย
4. มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
5. มีจิตสำนึกในรณรงค์วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมมีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคม และอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 4)

1. ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับ และส่งสาร การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูลข่าวสารด้วยหลักเหตุผล และความถูกต้องตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสาร ที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม
2. ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม
3. ความสามารถในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม
4. ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตเป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล
5. ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือก และใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

ในการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขทั้งในฐานะพลเมืองไทย และพลโลก (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 5)

1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
2. ซื่อสัตย์สุจริต
3. มีวินัย

4. ใฝ่เรียนรู้
5. อยู่อย่างพอเพียง
6. มุ่งมั่นในการทำงาน
7. รักความเป็นไทย
8. มีจิตสาธารณะ

นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพิ่มเติมให้สอดคล้องตามบริบทและจุดเน้นของตนเอง

6. มาตรฐานการเรียนรู้

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมอง และพหุปัญญาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้ผู้เรียนเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 5)

1. ภาษาไทย
2. คณิตศาสตร์
3. วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
4. สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
5. สุขศึกษาและพลศึกษา
6. ศิลปะ
7. การงานอาชีพ
8. ภาษาต่างประเทศ

ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานการเรียนรู้ระบุสิ่งที่ผู้เรียนพึงรู้ และปฏิบัติได้ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์อย่างไร เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้มาตรฐานการเรียนรู้ยังเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาทั้งระบบ เพราะมาตรฐานการเรียนรู้จะสะท้อนให้ทราบว่าต้องการอะไร จะสอนอย่างไร และประเมินอย่างไร รวมทั้งเป็นเครื่องมือในการตรวจสอบเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโดยใช้ระบบการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งรวมถึงการทดสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษา และการทดสอบระดับชาติ ระบบการตรวจสอบเพื่อประกันคุณภาพดังกล่าวเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการจัดการศึกษาว่าสามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่มาตรฐานการเรียนรู้กำหนดเพียงใด

7. ตัวชี้วัด

ตัวชี้วัดระบุสิ่งที่นักเรียนพึงรู้และปฏิบัติได้ รวมทั้งคุณลักษณะของผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น ซึ่งสะท้อนถึงมาตรฐานการเรียนรู้ มีความเฉพาะเจาะจงและมีความเป็นรูปธรรม นำไปใช้ในการกำหนดเนื้อหา จัดทำหน่วยการเรียนรู้ จัดการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์สำคัญสำหรับการวัดประเมินผลเพื่อตรวจสอบคุณภาพผู้เรียน (สำนักวิชาการ และมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 6)

1. ตัวชี้วัดชั้นปี เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนแต่ละชั้นปีในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษาปีที่ 1- มัธยมศึกษาปีที่ 3)
2. ตัวชี้วัดช่วงชั้น เป็นเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (มัธยมศึกษาปีที่ 4- 6)

8. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักการพื้นฐานสองประการ คือการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน และเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนา และประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนโดยใช้ผลการประเมินเป็นข้อมูล และสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มตามศักยภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 23) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ มีรายละเอียด ดังนี้

1. การประเมินระดับชั้นเรียนเป็นการวัด และประเมินผลที่อยู่ในกระบวนการเรียนรู้ผู้สอนดำเนินการเป็นปกติและสม่ำเสมอ ในการจัดการเรียนการสอนใช้เทคนิคการประเมินอย่างหลากหลาย

2. การประเมินระดับสถานศึกษา เป็นการประเมินที่สถานศึกษาดำเนินการเพื่อตัดสินผลการเรียนของผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค ผลการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองและชุมชน

3. การประเมินระดับเขตพื้นที่การศึกษา เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา

4. การประเมินระดับชาติ เป็นการประเมินคุณภาพผู้เรียนในระดับชาติตามมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนที่เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เข้ารับการประเมิน ผลจากการประเมินใช้เป็นข้อมูลในการเทียบเคียงคุณภาพการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษา ตลอดจนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในระดับนโยบายของประเทศ

จากการศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สรุปได้ว่าต้องการสร้างให้เยาวชนไทย “เป็นคนดี เป็นคนเก่ง และมีความสุขในชีวิต” จุดเด่นที่สำคัญของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 นอกจากจะกำหนดภาพความสำเร็จที่ชัดเจนที่มุ่งสู่ตัวผู้เรียน ยังมีจุดเด่นอื่นที่สำคัญอีก 4 ประการ คือ

1. กำหนดตัวชี้วัดเป็นขั้นปี เพื่อที่ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองจะได้ทราบว่าเมื่อผู้เรียนเรียนจบแต่ละปีในแต่ละรายวิชา ผู้เรียนควรจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์อะไรบ้าง

2. กำหนดสาระการเรียนรู้แกนกลาง เพื่อให้โรงเรียนทุกแห่งสามารถนำไปจัดการเรียนการสอนให้ทัดเทียมกันได้ โดยสามารถจะเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นได้

3. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานการจบหลักสูตร และแนวปฏิบัติการวัดผลเพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปใช้วัดผลจากความสามารถจริงของผู้เรียน

4. กำหนดให้ผู้เรียนให้บริการสังคม เพื่อเป็นกิจกรรมของผู้เรียนที่ต่อเนื่อง ทุกปี จากจุดเด่นดังกล่าว หากโรงเรียนนำไปจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ คุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานจะดีขึ้นในทุก ๆ ด้าน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

หลักการแนวคิดเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการเรียนการสอนไม่ว่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีสอนอย่างไรก็ตามสิ่งที่พึงปรารถนาของครูคือการสอนนั้นจะต้องทำให้

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ไว้ดังนี้

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543 : 29) ได้กล่าวสรุปไว้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หมายถึงคุณลักษณะรวมถึงความรู้ความสามารถของบุคคล อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน หรือ มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่บุคคลได้รับจากการเรียนการสอนทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่างๆ ของสมรรถภาพสมอง

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 43) ได้กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ในวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนหรือสถานศึกษา แบบทดสอบที่จะสร้างหรือพัฒนาขึ้น อาจใช้ประชากรเป้าหมาย ระดับชั้น วิชา สถานที่ต่าง ๆ กัน เพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตรทั้งหมดของวิชานั้น หรือเลือกวัดเนื้อหาเพียงบางส่วน

สมนึก ภัททิยธนี (2546 : 73) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่วัดสมรรถภาพสมองด้านต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับจากการเรียนรู้ที่ผ่านมาแล้ว

พิชิต ฤทธิ์จรรยา (2549 : 96) ได้ให้ความหมายแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึงแบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่ผู้เรียนได้เรียนรู้มาแล้วว่าบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

อนาสตาซี (Anastasi. 1997) ได้กล่าวสรุปไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบทางด้านสติปัญญา แรงจูงใจ และองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาได้แก่องค์ประกอบทางด้านเศรษฐกิจ สังคม แรงจูงใจและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาด้านอื่นๆ

จากข้อความข้างต้นดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนที่เกิดขึ้นหลังจากการเรียนการสอน ซึ่งได้มาโดยการทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้น จำนวน 30 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ

ชวาล แพร่ตกุล(2520, หน้า 15-17)ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะและสมรรถภาพด้านต่างๆของสมองนั้นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนควรจะประกอบด้วยสิ่งสำคัญอย่างน้อย 3 สิ่ง คือความรู้ทักษะ และสมรรถภาพของสมองด้านต่างๆ

วัลลิมา สงสุวรรณ (2541, หน้า 47) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงคุณลักษณะ และความสามารถส่วนบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอนเป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการฝึกอบรมหรือจากการสอนการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงเป็น การตรวจสอบระดับความสามารถหรือความสัมฤทธิ์ผลของบุคคลว่าเรียนแล้วรู้เท่าไรมีความสามารถ ชนิดใดซึ่งสามารถวัดได้ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่สอน

อรุณรัตน์ คำพิงษ์ (2548, หน้า 38) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงความรู้หรือ ทักษะซึ่งเกิดจากการทำงานที่ประสานกันและต้องอาศัยความพยายามอย่างมากทั้งองค์ประกอบ ทางด้านสติปัญญาและองค์ประกอบที่ไม่ใช่สติปัญญาแสดงออกในรูปของความสำเร็จสามารถวัดได้ โดยใช้แบบทดสอบหรือคะแนนที่ครูให้

พวงแก้ว โคจรานนท์ (2530, หน้า 25) ได้ให้ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และทักษะด้านวิชาการ รวมทั้ง สมรรถภาพสมองด้านต่างๆ เช่น ระดับสติปัญญา การคิด การแก้ปัญหาต่างๆ ของเด็ก ซึ่งแสดงให้เห็น ด้วยคะแนนที่ได้จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหรือ การรายงาน ทั้งการเขียน การพูด การทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตลอดจนการทำการบ้านในแต่ละวิชา

จากการศึกษาความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลที่พัฒนาขึ้นจากผลของการเรียนการสอน การฝึกฝน และประสบความสำเร็จในด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถภาพด้านต่างๆ ของสมอง ส่วน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เป็นความรู้ความสามารถที่ผู้เรียนได้รับหลังจากการเรียนรู้ใน วิชาคณิตศาสตร์ ที่ประกอบด้วยพฤติกรรมความสามารถในเรื่อง ความรู้ความจำ การคิดคำนวณ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์ ซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถทางคณิตศาสตร์ของเด็กแต่ละ บุคคลว่ามีพฤติกรรมอยู่ในระดับใด

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีผู้ที่ได้ให้คำอธิบายไว้ดังต่อไปนี้

อัญชญา โพธิ์ลากร (2545, หน้า 95) กล่าวว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่ทำให้เกิดผล กระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ ด้านตัวนักเรียน เช่น สติปัญญา อารมณ์ ความสนใจ เจตคติต่อ การเรียน ด้านตัวครู เช่น คุณภาพของครู การจัดระบบ การบริหารของผู้บริหาร ด้านสังคม เช่น สภาพเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัวนักเรียน เป็นต้น แต่ปัจจัยที่มีผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียนก็คือ การสอนของครูนั่นเอง

อริยา คูหาและบัญญัติ ยงย่วน(2547, หน้า 14) กล่าวถึง องค์ประกอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ความพร้อมด้านสติปัญญา หรือความรู้ ทักษะพื้นฐาน
2. บุคลิกภาพหรือจิตลักษณะ เช่น แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อึดทนอดทน
3. พฤติกรรมการเรียน เช่น วิธีการเรียน การผลัดวันประกันพรุ่ง
4. บรรยากาศในการเรียน เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน วิธีการสอนของครู
5. ตัวแปรทางประชากร เช่น อายุ เพศ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การศึกษา

ของบิดามารดา เป็นต้น

Prescott(1961, page14-15)ได้ศึกษาเกี่ยวกับการเรียนของนักเรียนและสรุปผลการศึกษา พบว่า องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งในและนอกห้องเรียน ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านร่างกาย ได้แก่ อัตราการเจริญเติบโตของร่างกาย สุขภาพทางด้านร่างกาย ข้อบกพร่องทางกายและบุคลิกภาพ
 2. องค์ประกอบทางความรัก ได้แก่ ความสัมพันธ์ของบิดา มารดา ความสัมพันธ์ของบิดามารดากับลูกๆ ด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทั้งหมดในครอบครัว
 3. องค์ประกอบทางด้านวัฒนธรรม และด้านสังคม ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเป็นอยู่ของครอบครัว สภาพแวดล้อมทางบ้าน การอบรมเลี้ยงดู และฐานะของครอบครัว
 4. องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนในช่วงวัยเดียวกัน ได้แก่ ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนวัยเดียวกันทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน
 5. องค์ประกอบทางการพัฒนาแห่งตน ได้แก่ สถิติปัญญา ความสนใจ เจตคติของนักเรียนต่อการเรียน
 6. องค์ประกอบทางการปรับตัว ได้แก่ ปัญหาการปรับตัว การแสดงออกทางอารมณ์
- ประภัสสร วงษ์ศรี(2541, หน้า 46) กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ซึ่งเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

1. ผู้สอน ควรมีการศึกษาค้นคว้าทางวิชาการ อ่านหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ที่สนใจ ให้มาก เป็นประสบการณ์ทางการเรียนการสอน ความรู้ของครูผู้สอน การถ่ายทอดความรู้ของคุณภาพของการสอน อุปกรณ์การสอนที่ทันสมัย มีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีคุณธรรมและมีความยุติธรรม การตั้งใจและการกระตุ้นเสริมแรงผู้เรียน ให้ความช่วยเหลือ และสามารถแก้ปัญหาให้กับนักเรียน ได้ บรรยากาศในการสอนและสิ่งแวดล้อม

2. ผู้เรียน ได้แก่ พันธุกรรม เซาว์ปัญญา ความถนัด ความสนใจ อารมณ์ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมของครอบครัว การศึกษาของบิดามารดา การปรับตัว แรงจูงใจ หลักสูตรหรือวิชาที่เรียน วัฒนธรรม ทัศนคติต่อสถาบันและผู้สอน บรรยากาศในการเรียนและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สรุปได้ว่า มีองค์ประกอบหลายประการที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ความสนใจ สถิติปัญญา เจตคติต่อการเรียน ตัวครู สังคม สิ่งแวดล้อมของนักเรียน แต่องค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้ให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีโดยตรง คือ วิธีการสอนของครู

การจัดสอนซ่อมเสริม

การสอนซ่อมเสริมเป็นการสอนกรณีพิเศษนอกเหนือไปจากการสอนตามแผนการสอนปกติ เพื่อแก้ไขส่วนบกพร่องที่ครูพบในตัวนักเรียน การสอนซ่อมเสริมเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนทันเพื่อ ช่วยให้นักเรียนที่ไม่เข้าใจมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ช่วยให้นักเรียนที่เรียนแล้วไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมายได้สัมฤทธิ์ผล นักเรียนที่เรียนดี เรียนเก่ง มีความเฉลียวฉลาดอยู่แล้ว ได้มีโอกาสเสริมความรู้และพัฒนาเพิ่มมากยิ่งขึ้น

การเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนก่อนการสอนซ่อมเสริม

กรมวิชาการ(กรมวิชาการ 2533:23-24) ได้เสนอแนะไว้ว่า ก่อนจะทำการสอนซ่อมเสริมครูผู้สอนควรเตรียมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนซึ่งอาจได้จากวิธีการต่างๆดังนี้

1. การสำรวจความรู้พื้นฐานก่อนเรียน คือศึกษาจากผลการทดสอบครั้งก่อนๆในรายวิชาที่เกี่ยวข้องหรือต่อเนื่องกัน หรืออาจจะใช้วิธีการทดสอบความรู้พื้นฐานก่อนเรียนก็ได้

2. การทดสอบระหว่างเรียน หลังจากที่ผู้เรียนได้เรียนรายวิชาต่างๆ ไปแล้วพอสมควร ครูก็อาจจะทดสอบเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนแต่ละคน อาจจะใช้วิธีการทดสอบวินิจฉัยซึ่งเป็นการทดสอบเพื่อดูปัญหาการเรียนที่ละเอียดลึกซึ้งแต่ละเรื่อง หรืออาจจะเป็นการทดสอบเพื่อดูปัญหาการเรียนโดยทั่วๆไปก็ได้

3. การสังเกตผู้เรียน ในขณะที่ผู้เรียนกำลังทำแบบฝึกหัดหรือร่วมกิจกรรมการเรียนต่างๆ ครูก็อาจจะสังเกตผู้เรียนว่า มีปัญหาเรื่องใดบ้าง

4. การสนทนากับผู้เรียน อาจจะหาโอกาสสนทนากับผู้เรียนรายคน เป็นกลุ่มหรือทั้งชั้น เพื่อรวบรวมปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียน และนำไปใช้พิจารณาจัดสอนซ่อมเสริมเมื่อทราบข้อมูลหรือปัญหาเกี่ยวกับการเรียนของผู้เรียนแล้ว ก็นำมาพิจารณาจัดสอนซ่อมเสริม ซึ่งอาจจะใช้เวลาในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งตามความเหมาะสม

วิธีการสอนซ่อมเสริม

วิธีการสอนซ่อมเสริมนั้นกรมวิชาการได้เสนอไว้ 4 วิธี ดังนี้

1. ผู้เรียนสอนกันเอง อาจจะเป็นการสอนตัวต่อตัว หรือสอนเป็นกลุ่มย่อย โดยให้ผู้เรียนที่มีผลการเรียนดีกว่า และมีความสนิทสนมสัมพันธ์กันกับผู้เรียนเป็นอย่างดีเป็นผู้สอน ครูอาจจะช่วยแนะนำจัดหาสื่อการเรียนการสอนให้ด้วย

2. ครูสอนผู้เรียนเป็นรายคน เป็นวิธีที่จะช่วยให้ครูได้มีโอกาสปรับใช้กลวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน และช่วยให้ครูมีโอกาสศึกษาปัญหาของผู้เรียนไปด้วย

3. การสอนเป็นกลุ่มย่อย คือจัดการสอนผู้เรียนที่มีปัญหาค่อนข้างๆกันอยู่ในกลุ่มเดียวกันกลุ่มละ 3-4 คน การสอนในลักษณะนี้ความสัมพันธ์หรือปฏิบัติของผู้เรียนในแต่ละกลุ่มจะมีส่วนช่วยในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความสนใจหรือกำลังใจในการเรียนมากขึ้น

4. การสอนโดยใช้สื่อเฉพาะ สื่อบางอย่างจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองได้ หรือการให้ความร่วมมือเรียนเป็นกลุ่มกับเพื่อนๆ ก็จะช่วยให้ผู้เรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ได้เช่นเดียวกัน สื่อที่จะช่วยให้ผู้เรียนเรียนด้วยตนเองได้เช่น ชุดการเรียน แบบเรียนสำเร็จรูป คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

วิธีการสอนซ่อมเสริมที่กล่าวมาแล้วเป็นเพียงตัวอย่างเท่านั้น ครูอาจมีกลวิธีการสอนที่แตกต่างออกไปจากนี้ได้ อย่างไรก็ตาม วิธีการสอนซ่อมเสริมแต่ละวิธีอาจไม่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่มเสมอไป และผู้เรียนที่มีปัญหาเรียนไม่เข้าใจเรื่องใด ไม่ควรจะให้รับการสอนซ้ำด้วยวิธีการสอนเดิม ครูผู้สอนจึงต้องพิจารณาว่าวิธีการสอนใดเหมาะสมกับผู้เรียนคนใดหรือกลุ่มใด ซึ่งครูอาจจะต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนหรือแต่ละกลุ่ม ทั้งนี้ก็เพื่อให้การสอนซ่อมเสริมที่จัดขึ้นสามารถพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ให้มากที่สุด

หลักในการสอนซ่อมเสริม

ในการสอนซ่อมเสริมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพตามความมุ่งหมายนั้น ครูจำเป็นต้องมีหลักในการสอนซึ่ง บุญโชติ เจริญกุล (บุญโชติ เจริญกุล 2527: 16-17) ได้สรุปหลักการสอนซ่อมเสริมไว้ดังนี้

1. การสอนซ่อมเสริมจะต้องเริ่มต้นจากความต้องการความเหมาะสม และปัญหาของผู้เรียน

2. การสอนซ่อมเสริมจะต้องให้ความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นรายบุคคล และควรเปิดโอกาสให้มีการทำงานเป็นกลุ่มบ้าง เพื่อจะได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. การสอนซ่อมเสริมจะต้องมีการจัดเตรียมไว้ล่วงหน้า

4. อุปกรณ์สำหรับการสอนซ่อมเสริม ควรเหมาะกับเนื้อหาและผู้เรียน และควรมีหลาย

อย่างเพื่อป้องกันความเบื่อหน่าย

5. กระบวนการในการสอนซ่อมเสริมจะต้องมีความเหมาะสม
6. ควรใช้เทคนิคการสอนหลายๆแบบ และจะต้องมีความยืดหยุ่นสามารถปรับให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน
7. การสอนซ่อมเสริมควรเป็นการสอนเฉพาะเรื่อง มิใช่เป็นการจัดการสอนโดยทั่วไป
8. ต้องสร้างความสัมพันธ์อันดีกับผู้เรียนโดยการให้กำลังใจ ความหวัง และควรต้องเป็นคู่คิดในการแก้ปัญหา ตลอดจนใช้วิธีการเสริมสร้างให้ผู้เรียนสำเร็จตามเป้าหมาย
9. กิจกรรมและแบบฝึกหัดสำหรับการสอนซ่อมเสริมจะต้องน่าสนใจ น่าสนุก และไม่ซ้ำซาก
10. ต้องให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตนเองทุกระยะอย่างสม่ำเสมอ
11. ถ้าผู้เรียนมีข้อบกพร่องหลายอย่างควรแก้ไขข้อบกพร่องที่ละอย่างไม่ควรแก้ไขพร้อมๆกัน เพราะจะทำให้เกิดความสับสน และควรแก้ไขในสิ่งที่เด็กบกพร่องมากที่สุดเสียก่อน
12. การตั้งจุดประสงค์ในการสอนซ่อมเสริม ควรทำในระดับต่ำกว่าธรรมดา เพื่อให้ผู้เรียนทำได้ตามวัตถุประสงค์และเกิดความภูมิใจ

ระยะเวลาในการสอนซ่อมเสริม

ในการจัดสอนซ่อมเสริมทางโรงเรียนหรือผู้สอนควรจัดทำเป็น 3 ระยะ คือ

1. ภายหลังการประเมินผลก่อนเรียน
2. ภายหลังการประเมินผลระหว่างเรียน.
3. ภายหลังผลการสอนซ่อมเสริม

ในการประเมินผลการสอนซ่อมเสริมนั้น ผู้สอนอาจทำได้หลายวิธีตามความเหมาะสมของเนื้อหาและกิจกรรมของจุดประสงค์นั้นๆ เช่น ใช้วิธีการสังเกต การตรวจผลงาน การสัมภาษณ์และการสอบข้อเขียน เป็นต้น ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องใช้ดุลยพินิจเองว่าจะใช้เพียงหนึ่งวิธีหรือมากกว่าก็ได้ ตามความเหมาะสมของกิจกรรมและเนื้อหา เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่เชื่อถือได้ในเวลาอันสั้นที่สุดและให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้

อย่างไรก็ตาม ในการจัดสอนซ่อมเสริมแต่ละครั้ง ผู้บริหารโรงเรียนหรือฝ่ายวิชาการควรจะได้มีการประชุมปรึกษาระหว่างผู้เกี่ยวข้องเพื่อวางแผนการดำเนินการ พร้อมทั้งชี้แจงความจำเป็นในการเปิดสอน ตลอดจนวิธีสอน นอกจากนั้นผู้บริหารจำเป็นจะต้องติดตามและประเมินผลการสอนซ่อมเสริมอย่างสม่ำเสมอ

หลักการและแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นปัจจัยสำคัญที่หลายคนให้การยอมรับว่ามีส่วนสำคัญในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ ดังที่ทางพระพุทธศาสนาได้ให้ความหมายของคำว่า “ฉันทะ” ที่แปลว่า พอใจ นั้นไว้ว่าหากบุคคลใดมีความพึงพอใจต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้วย่อมมีความตั้งใจที่จะกระทำให้สำเร็จ บุคคลที่มีความพึงพอใจในงานที่ตนเองทำก็จะมี ความตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ นักเรียนก็เช่นเดียวกันหากมีความพึงพอใจต่อการเรียนย่อมส่งผลให้ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนออกมาเป็นที่พอใจเช่นเดียวกัน

ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจเป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ การที่เราเกิดความพึงพอใจ ก็จะทำให้เกิดความรักความผูกพัน กระตือรือร้น มุ่งมั่น ทดมความสามารถของตนเพื่อความสำเร็จของหน่วยงานหรือผลงานอย่างเต็มที่ มีนักวิชาการได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ ดังนี้

ศุภศิริ โสมาเกต (2544, หน้า 25) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก

วิเลิศ สารระภักดี (2547, หน้า 65) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือเจตคติที่ดีของบุคคลที่มีต่อการทำงานหรือปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ จนบรรลุผลสำเร็จ

กิตติมาปริตติติก (2535, หน้า 36) กล่าวว่าความพึงพอใจหมายถึงความรู้สึกที่ชอบหรือพอใจที่มีองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่างๆและเขาได้รับการตอบสนองต่อความต้องการของเขาได้

สุลักษณ์ สุขแก้ว (2549, หน้า 39)ได้กล่าวถึงความหมายของความพึงพอใจ ว่าเป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ซึ่งจะไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากเมื่อได้รับการตอบสนองด้วยดีก็就会有ความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างมากเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้หรือได้รับน้อยกว่าที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

สุภาพร ชาบุญมี (2553, หน้า 57)ได้ให้ความหมายของคำว่าความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกชื่นชมในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนและต้องการดำเนินกิจกรรมนั้นๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ

จากความหมายของความพึงพอใจข้างต้น สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก นึกคิดของบุคคลที่มีต่อการทำงาน หรือกิจกรรมใดๆ และก่อให้เกิดความเต็มใจที่จะปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ในการปฏิบัติงานใดๆ ก็ตาม การที่ผู้ปฏิบัติงานจะเกิดความพึงพอใจต่อการทำงานนั้นมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสิ่งจูงใจในงานที่มีอยู่ การสร้างสิ่งจูงใจ หรือแรงกระตุ้นให้เกิดกับการปฏิบัติงานจึงเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานนั้นๆเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ มีนักการศึกษาในสาขาต่างๆ ทำการศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับแรงจูงใจในการทำงานไว้ดังต่อไปนี้

บาร์นาร์ด (Barnard, 1968, page 339) กล่าวว่าบุคคลจะมีความพึงพอใจต่อการทำงานหรือกิจกรรมนั้นขึ้นอยู่กับแรงกระตุ้นของสิ่งจูงใจ 8 ประการ คือ

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ ได้แก่ เงินทองสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการทำงาน
2. สิ่งจูงใจที่เป็นโอกาสของบุคคลได้แก่ชื่อเสียงเกียรติยศ อำนาจพิเศษ ตำแหน่ง
3. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพได้แก่วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับงาน

4. สิ่งจูงใจในอุดมคติได้แก่ความพึงพอใจของบุคคลที่ได้แสดงฝีมือและความรู้สึกที่ได้ทำงานอย่างเต็มที่

5. สิ่งจูงใจที่เป็นความดึงดูดใจทางสังคม ได้แก่ ความสัมพันธ์ฉันท์มิตรในหมู่เพื่อนร่วมงานการยกย่องนับถือซึ่งกันและกัน

6. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพการทำงานได้แก่ การปรับปรุงวิธีการทำงานได้สอดคล้องกับความรู้ความสามารถ และให้สอดคล้องของทัศนคติของแต่ละบุคคล

7. สิ่งจูงใจที่เอื้อโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานได้แก่การมีโอกาสแสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมต่องานทุกชนิดที่หน่วยงานจัดขึ้น

8. สิ่งจูงใจที่เป็นสภาพอยู่ร่วมกัน ได้แก่ความพอใจของบุคคลที่ได้อยู่ร่วมกัน การรู้จักกันอย่างกว้างขวาง ความสนิทสนมกลมเกลียว ความร่วมมือในการทำงาน ผลการเรียนรู้ จะมีความสัมพันธ์กันในทางบวก ขึ้นอยู่กับว่ากิจกรรมที่ผู้เรียนได้ปฏิบัตินั้น ทำให้ผู้เรียนได้รับการตอบสนองตามความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ ในการเสริมสร้างความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

เดิมศักดิ์ คทวณิช (2546, หน้า 183-186) ได้กล่าวถึง หลักการเรียนรู้ตามทฤษฎีสัมพันธ์เชื่อมโยงของธอร์นไดน์ มีความสำคัญอยู่ที่ว่าการเรียนรู้เกิดจากการสร้างความสัมพันธ์บางอย่างระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมการตอบสนอง กล่าวคือ เมื่อสถานการณ์หรือสิ่งที่เป็นปัญหาเกิดขึ้น ร่างกายจะเกิดความพยายามที่จะแก้ไขปัญหานั้นๆ โดยแสดงพฤติกรรมการตอบสนองออกมา หลายรูปแบบซึ่งร่างกายจะเลือกพฤติกรรมตอบสนองที่พอใจที่สุดไปเชื่อมโยงสิ่งเร้าหรือปัญหานั้นทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ธอร์นไดน์ ได้ให้ความสำคัญอย่างมาก ได้แก่ การเสริมแรง คือ ความพึงพอใจที่ร่างกายได้รับเพราะจะทำให้การเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับพฤติกรรมตอบสนองมีความแน่นแฟ้นมากยิ่งขึ้น ได้สรุปเป็นกฎการเรียนรู้ (Law of Learning) ที่สำคัญ 3 กฎ ได้แก่

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of Readiness) ธอร์นไดน์ให้ความสำคัญกับความพร้อมอย่างมากในการที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ เขาเห็นว่าพฤติกรรมการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ถ้าบุคคลนั้นมีความพร้อมทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งหมายถึงความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ในสิ่งนั้นๆ กฎแห่งความพร้อมแบ่งเป็นกฎย่อยได้ 3 กฎ คือ

1.1. ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำ มีหลักการว่า ถ้าบุคคลพร้อมแล้วได้กระทำจะเกิดความพึงพอใจ

1.2. ถ้าบุคคลพร้อมแล้วไม่ได้กระทำ มีหลักการว่า เมื่อบุคคลพร้อมจะกระทำแล้วไม่ได้กระทำ ก็ย่อมจะเกิดความรำคาญใจ

1.3. ถ้าบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำ มีหลักการว่า เมื่อบุคคลไม่พร้อมแต่ถูกบังคับให้กระทำก็จะเกิดความรำคาญใจ

2. กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercise) มีหลักการว่าถ้าบุคคลได้กระทำ หรือฝึกฝน และทบทวนบ่อยๆ ก็จะกระทำได้ดีและเกิดความชำนาญ แต่ถ้ามิได้ฝึกฝนหรือทบทวนบ่อยๆ ก็จะกระทำสิ่งนั้นไม่ได้ดี และไม่เกิดความชำนาญ แยกเป็น 2 กฎย่อย ดังนี้

2.1. กฎแห่งการใช้ หมายความว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ใดก็ตาม เมื่อเกิดขึ้นแล้วได้รับการกระทำซ้ำๆ อยู่เรื่อยๆ ก็จะเกิดความชำนาญและเป็นความเคยชิน พฤติกรรมนั้นจะเกิดความคงทนเป็นระยะเวลายาวนาน ยิ่งฝึกมากเท่าใดยิ่งถูกต้องมากขึ้นเท่านั้น

2.2. กฎแห่งการไม่ใช้ พฤติกรรมใดก็ตามเมื่อเกิดขึ้นแล้วมีการเว้นระยะเวลานาน และขาดการฝึกฝน พฤติกรรมเหล่านั้นจะลดประสิทธิภาพลงเรื่อยๆ และหายไปในที่สุด

3. กฎแห่งการตอบสนอง (Law of Effect) พฤติกรรมใดก็ตามเมื่อแสดงการตอบสนองแล้วได้รับความสุข ความพึงพอใจ และความภูมิใจ ร่างกายจะเลือกพฤติกรรมนั้นกลับมาตอบสนองอีกครั้ง เมื่อพบกับสิ่งเร้าหรือสถานการณ์เดิม แต่ถ้าพฤติกรรมใดก็ตาม เมื่อแสดงการตอบสนองแล้วได้รับความทุกข์ ความไม่พอใจและความผิดหวัง มีแนวโน้มว่าพฤติกรรมนั้นจะลดการตอบสนองลงจนหายไปในที่สุด ดังนั้นการใช้กฎข้อนี้ควรเกิดขึ้นหลังจากพฤติกรรมการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้ว หรืออยู่ในระยะฝึกหัด ซึ่งจะมีผลต่อการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น พฤติกรรมการเรียนรู้ก็จะมี ความมั่นคงถาวรมากขึ้นด้วยกฎข้อนี้ นิยมใช้อย่างแพร่หลายในวงการศึกษา ด้วยการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการเรียนรู้

ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ (The Need-Hierarchy Conception of Human Motivatio) มาสโลว์เรียงลำดับความต้องการของมนุษย์จากขั้นต้นไปสู่ความต้องการขั้นต่อไปได้เป็นลำดับ (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2553, หน้า 161) ดังนี้

1. ความต้องการทางสรีระ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ที่จะขาดไม่ได้ เช่น ความหิว ความกระหาย ความต้องการทางเพศและการพักผ่อน เป็นต้น ความต้องการเหล่านี้เป็นความต้องการที่จำเป็นสำหรับมีชีวิตอยู่ มนุษย์ทุกคนมีความต้องการทางสรีระอยู่เสมอจะขาดเสียไม่ได้

2. ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยหรือสวัสดิภาพ (SafetyNeeds) หมายถึง ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยทางด้านร่างกายและจิตใจ เป็นอิสระจากความกลัว ชูเชิญ บังคับ จากผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม เป็นความต้องการที่จะได้รับการปกป้องคุ้มกัน ความต้องการประเภทนี้เริ่มตั้งแต่วัยทารกจนกระทั่งวัยชรา

3. ความต้องการความรักและเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ (Lov and Belonging Needs) มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เป็นที่รักของคนอื่น และต้องการมีความสัมพันธ์กับผู้อื่น และเป็นส่วนหนึ่งของหมู่ คนที่รู้สึกเหงาไม่มีเพื่อน มีชีวิตไม่สมบูรณ์ เป็นที่ที่จะต้องซ่อมความต้องการประเภทนี้

4. ความต้องการได้รับความนับถือยกย่อง (Esteem Needs) ความต้องการนี้ประกอบด้วยความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ ต้องการให้ผู้อื่นเห็นว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า และมีเกียรติ เป็นความต้องการที่จะมีชื่อเสียงและเกียรติยศได้รับการเคารพยกย่องจากคนในสังคม

5. ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง (Self-Actualization Needs) เป็นความต้องการที่จะประสบความสำเร็จสมหวังในชีวิตที่อยากทำ อยากเป็นสิ่งที่ตนเองหวังไว้ หรือฝันไว้ ได้ทำในสิ่งที่ตนอยากทำและมีความสุขกับสิ่งที่ตนอยากทำ

จากการศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความต้องการของมนุษย์มีความสำคัญไม่เท่ากัน และแตกต่างกัน หากมนุษย์ได้รับสิ่งที่ตนต้องการก็จะเกิดความพึงพอใจ และในทางตรงข้ามหากได้รับไม่เพียงพอกับความต้องการหรือได้รับในสิ่งที่ตนไม่ต้องการก็จะเกิดความไม่พึงพอใจ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนก็เช่นเดียวกัน ผู้สอนควรคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร และตอบสนองความต้องการของแต่ละบุคคล ย่อมทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนและส่งผลต่อการเรียนของนักเรียน

การวัดความพึงพอใจ

การที่จะวัดความพึงพอใจมีความรู้สึกพอใจหรือไม่ มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างเครื่องมือในการวัด นักวิชาการได้กล่าวถึงการวัดความพึงพอใจ ดังนี้

พณิตา ชัยปัญญา (2542, หน้า 28) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจสามารถกระทำได้หลายวิธี ได้แก่

1. การใช้แบบสอบถาม โดยผู้สอบถามจะออกแบบสอบถามเพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถทำได้ในลักษณะที่กำหนดคำตอบให้เลือกหรือคำตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าวอาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับ และ ประเด็นวัดความพึงพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีวัดความพึงพอใจทางตรงทางหนึ่ง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจึงจะทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง

3. การสังเกต เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจโดยสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมายไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูด กิริยาท่าทาง วิธีนี้จะต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจังและการสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

ระพีพันธ์ โปธิศรี (2549, หน้า 38) ได้กำหนดขั้นตอนการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกรอบเนื้อหาความพึงพอใจ ซึ่งสามารถกระทำได้โดย

1. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2. สัมภาษณ์กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องอย่างน้อย 5 คน

ขั้นที่ 2 เลือกประเด็นที่จะวัดความพึงพอใจ

1. ประเด็นที่จะวัดความพอใจ ให้เลือกจากกรอบเนื้อหาที่กำหนดไว้ในขั้นที่ 1

วิธีการวัดความพอใจ โดยทั่วไปนิยมใช้วิธีจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับและ ประเด็นวัดความพอใจเป็นทางบวก คะแนนจะเป็นดังนี้

5 หมายถึง พอใจอย่างยิ่ง

4 หมายถึง พอใจมาก

3 หมายถึง พอใจปานกลาง

2 หมายถึง พอใจน้อยหรือค่อนข้างไม่พอใจ

1 หมายถึง พอใจน้อยเป็นอย่างยิ่งหรือพอใจค่อนข้างน้อย

ขั้นที่ 3 จัดทำแบบวัดความพึงพอใจฉบับร่าง

ขั้นที่ 4 ทดลองกลุ่มย่อย 1 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้าขั้นต้น

ขั้นที่ 5 ทดลองกลุ่มย่อยประมาณ 3-5 คน เพื่อตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า

ขั้นที่ 6 ให้ผู้เชี่ยวชาญประมาณ 3 ท่านตรวจสอบความแม่นยำตรงเฉพาะหน้า และความแม่นยำเชิงเนื้อหา

ขั้นที่ 7 ทดลองภาคสนาม เพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงคุณภาพแบบวัดความพอใจ โดยการหาค่าอำนาจจำแนก (r) และหาความเชื่อมั่น (R) ด้วยวิธีของครอนบาช

ขั้นที่ 8 นำไปใช้จริง

แบ่งช่วงคะแนนเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ชวลิต ชูกำแหง (2543, หน้า 110-115) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจ หรือการวัดจิตพิสัยสามารถกระทำได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

1. การสังเกต (Observation) โดยการสังเกตคำพูด การกระทำ การเขียนของนักเรียนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ครูต้องการวัด เช่น ต้องการวัดว่านักเรียนคนหนึ่งมีความสนใจต่อการเรียนมากน้อยเพียงใด ครูอาจสังเกตพฤติกรรมหรือการกระทำของนักเรียนในเรื่องต่างๆ เช่น การมาเรียน การตอบคำถามในชั้นเรียน การทำการบ้าน การส่งงาน

2. การสัมภาษณ์ (Interview) โดยการพูดคุยกับนักเรียนในประเด็นที่ครูอยากรู้ซึ่งอาจเป็นความรู้สึก ทศนคติของนักเรียน เพื่อนำสิ่งที่นักเรียนพูดออกมาเกี่ยวกับลักษณะจิตพิสัยของนักเรียนได้ เช่น ครูอยากรู้ว่านักเรียนสนใจเรียนหรือไม่ ครูอาจพูดคุยกับนักเรียนว่าเคยอ่านหนังสืออะไรบ้าง เคยเขียนโปรแกรมไหม มีโปรแกรมอะไรดีๆ บ้าง ลองเล่าให้ครูฟังหน่อย คำตอบของนักเรียนจะทำให้ครูประเมินได้ว่ามีความพึงพอใจในการเรียนมากน้อยเพียงใด

3. การใช้แบบวัด(Rating Scale) ในการวัดความพึงพอใจมีแบบวัดที่น่าสนใจ แบบของลิเคิร์ท(Likert's Method) เพราะสร้างได้ง่าย มีความเชื่อมั่นสูงและสามารถพัฒนาเพื่อวัดความรู้สึกได้หลากหลาย โดยการสร้างเครื่องมือวัดเจตคติแบบนี้เป็นวิธีประเมินน้ำหนักความรู้สึกของข้อความหลังจากเอาเครื่องมือไปสอบถามแล้ว การสร้างข้อความที่แสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติจะต้องให้ครอบคลุมและสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ข้อความจะเป็นทางบวกหรือทางลบหรือผสมกันก็ได้ มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1. เลือกชื่อเป้าเจตคติ เช่น เจตคติต่ออาชีพครู โดยเป้าเจตคติอาจจะเป็นคนวัตถุสิ่งของ องค์กร สถาบัน อาชีพ วิชา ฯลฯ แล้วจะเลือก ยิ่งแคบยิ่งดี ยิ่งกำหนดช่วงเวลาด้วยแล้ว การแปลผลก็จะทำให้มีความหมายดีขึ้น

3.2. เขียนข้อความแสดงความรู้สึกต่อเป้าเจตคติ โดยวิเคราะห์ให้ครอบคลุมลักษณะข้อความควรเป็นข้อความที่แสดงความเชื่อและรู้สึกต่อเป้าที่ต้องการ ไม่เป็นการแสดงถึงความจริง มีความแจ่มชัด สั้น ให้ข้อมูลพอตัดสินใจได้ ไม่คลุมทั้งทางบวกและทางลบ ควรหลีกเลี่ยงคำปฏิเสธซ้อน ข้อความเดียวควรมีความเชื่อเดียว

3.3. การตรวจสอบข้อความ เป็นการตรวจสอบเพื่อดูให้แน่ชัดว่าข้อความนั้นเขียนไว้เหมาะสมหรือไม่ การตอบจะได้ตอบว่า ชอบ-ไม่ชอบ ดี-ไม่ดี เห็นด้วย-ไม่เห็นด้วย ควรใช้ 3 มาตรา 4 มาตรา หรือ 5 มาตรา เช่น ชอบมาก ดีมาก เห็นด้วยอย่างดีเห็นด้วย ไม่ชอบ ไม่ดี ไม่แน่ใจ

3.4. การให้น้ำหนัก มี 3 วิธี คือ วิธีหาค่าน้ำหนักชิกมา วิธีหาค่าน้ำหนักคะแนนมาตรฐาน วิธีหาค่าน้ำหนักผลการ แต่ในระยะหลังลิเคิร์ทแนะนำให้ใช้วิธีกำหนดตัวเลขได้เลย โดยให้

ตัวเลขเรียงค่าตามลำดับความสำคัญของตัวเร้า จะใช้ 0 1 2 3 4 หรือ 1 2 3 4 5 หรือ -2 -1 0 1 2 ก็ได้ ทั้ง 3 แบบนี้ความสัมพันธ์เป็น 1.00 คือตัวเดียวกันนั่นเอง

3.5. การตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้น โดยต้องนำข้อความไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสอบเสร็จแล้วนำมาตรวจให้คะแนนแต่ละข้อแล้วนำมาหาค่าความสัมพันธ์ (r_{xy})ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม และทดสอบนัยสำคัญทางสถิติโดยกำหนด $\alpha = 0.05$ หรือ $\alpha = 0.01$

3.6. การจัดทำแบบสอบถาม เมื่อได้ข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกเข้าเกณฑ์แล้ว พิจารณาว่าจะกำหนดกี่ข้อ ตามหลักการถ้าข้อความมีคุณภาพสูงมากจะใช้ 10-15 ข้อก็ได้ แต่โดยทั่วไปแล้ว จะมีตั้งแต่ 20 ข้อขึ้นไป เพราะถ้าจำนวนน้อยข้อ ความเชื่อมั่นมักจะมีค่าน้อยความเที่ยงตรงก็ไม่ดี อาจจะเป็นเพราะข้อความแสดงความรู้สึกหรือความเชื่อต่อเป้าหมายไม่ครอบคลุมทุกอย่างในเป้า แบบสอบถามบางฉบับจึงมีเป็น 100 ข้อ การให้จำนวนข้อควรคำนึงถึงกลุ่มตัวอย่างระดับอายุและความสามารถในการอ่าน ระดับเด็ก ๆ จึงไม่ควรมีมากข้อจนเกินไป

3.7. การตรวจให้คะแนน การให้คะแนนให้ตามมาตราที่กำหนดแต่ละข้อ ถ้าเป็นข้อความให้เปลี่ยนมาเป็นตัวเลข ถ้าเป็นตัวเลขก็นำตัวเลขที่ผู้ตอบเลือกมารวมกัน กรณีข้อความเป็นความรู้สึกทางลบจะต้องกลับตัวเลขกันกับข้อที่ข้อความเป็นทางบวก การแปลคะแนนจะแปลจากผลรวมของทุกข้อก็ได้ เช่น แบบทดสอบมี 10 ข้อ มี 4 มาตรา สอบเสร็จแล้วหาคะแนนเฉลี่ยได้ 25.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.514 คะแนน จะต้องเทียบคะแนนจากคนสอบได้ต่ำสุด 10 คะแนน สูงสุด 40 คะแนน แต่ถ้าอยากแปลผลให้เป็นตัวเลขมาตรา 4 ระดับ ก็ให้เอาจำนวนข้อไปหารคะแนนเฉลี่ยและคะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลออกมาจะเหมือนกับคะแนนของคนสอบเพียงข้อเดียว นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ได้คะแนนเฉลี่ย 2.50 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5514 คะแนน

3.8. การหาคุณภาพอื่นๆ เช่น การหาความเชื่อมั่น หาได้โดยสอบซ้ำ (Test-Retest) แบบทดสอบคู่ขนาน (Alternative Forms หรือ Parallel Forms) แบบหาความคงเส้นคงวาภายใน (Internal Consistency) สำหรับการหาค่าความเชื่อมั่นแบบหาความคงเส้นคงวาภายในนั้นจะสอบเพียงครั้งเดียวแล้วหาค่าความแปรปรวนของแต่ละข้อและความแปรปรวนทั้งฉบับ โดยหาค่าความเชื่อมั่น สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาช (Cronbach)

จากการศึกษาเกี่ยวกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ สรุปได้ว่า การวัดความพึงพอใจของบุคคล คือ การตรวจสอบความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง การตรวจสอบต้องเป็นระบบมีแบบแผนที่จัดเตรียมไว้ล่วงหน้า ใช้เครื่องมือวัดหลายแบบและเลือกใช้ตามความเหมาะสมกับบุคคล

บทที่ 3

วิธีดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม.6 ของโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา
อำเภอสี จังหวัด ลำพูน ดำเนินการดังนี้

กิจกรรมและการดำเนินงาน

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1.	ขั้นการเตรียมการ 1. จัดทำโครงการ 2. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ 3. จัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบ	มกราคม 2567	1.นางสาวเรณู ฉิมสุพร
2	ขั้นดำเนินการ 1. ช้้นวางแผนปฏิบัติ (P) - กำหนดเป้าหมายในการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - กำหนดแนวทางการดำเนินงาน/ยืมเงินโครงการ - กำหนดระยะเวลา - กำหนดงบประมาณ - การกำหนดผู้รับผิดชอบ 2. ดำเนินการตามแผน (D) - แจ้งประชุมนักเรียน/ขออนุญาตผู้ปกครองนักเรียน - จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากร/จัดสถานที่ /เตรียมเอกสาร - ดำเนินการกิจกรรม - กำกับ ติดตาม ดูแลอย่างใกล้ชิด 3. ตรวจสอบประเมินผล (C) - สำรองการพึงพอใจที่มีต่อการไปจัดทำโครงการ - ประเมินพฤติกรรมนักเรียนในขณะที่จัดทำโครงการ - วิเคราะห์ข้อมูล - แปลความหมาย - ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน 4. นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) - ปรับปรุงการปฏิบัติงาน - วางแผนในระยะต่อไป - จัดทำข้อมูลสารสนเทศ	มกราคม 2567 มกราคม 2567	1.นางสาวเรณู ฉิมสุพร
ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
3	ขั้นการรายงาน - จัดทำรายงานการประเมินโครงการ	มกราคม 2567	นางสาวเรณู ฉิมสุพร

	<ul style="list-style-type: none"> - รวบรวมผลการดำเนินงานและผลการประเมิน - วิเคราะห์ตามมาตรฐาน - เขียนรายงาน 		
ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
1.	<p>ขั้นการเตรียมการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. จัดทำโครงการ 2. เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ 3. จัดทำคำสั่งผู้รับผิดชอบ 	มกราคม 2567	1.นางสาวเรณู ฉิมสุพร
2	<p>ขั้นดำเนินการ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ชั้นวางแผนปฏิบัติ (P) <ul style="list-style-type: none"> - กำหนดเป้าหมายในการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน - กำหนดแนวทางการดำเนินงาน/ยืมเงินโครงการ - กำหนดระยะเวลา - กำหนดงบประมาณ - การกำหนดผู้รับผิดชอบ 2. ดำเนินการตามแผน (D) <ul style="list-style-type: none"> - แฉ่งประชุมนักเรียน/ขออนุญาตผู้ปกครองนักเรียน - จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนทรัพยากร/จัดสถานที่ /เตรียมเอกสาร - ดำเนินการกิจกรรม - กำกับ ติดตาม ดูแลอย่างใกล้ชิด 3. ตรวจสอบประเมินผล (C) <ul style="list-style-type: none"> - สำรวจการพึงพอใจที่มีต่อการไปจัดทำโครงการ - ประเมินพฤติกรรมนักเรียนในขณะที่จัดทำโครงการ - วิเคราะห์ข้อมูล - แปลความหมาย - ตรวจสอบ/ปรับปรุงคุณภาพการประเมิน 4. นำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน (A) <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงการปฏิบัติงาน - วางแผนในระยะต่อไป - จัดทำข้อมูลสารสนเทศ 	<p>มกราคม 2567</p> <p>มกราคม 2567</p>	1.นางสาวเรณู ฉิมสุพร

ที่	กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ	ผู้รับผิดชอบ
3	ชั้นการรายงาน - จัดทำรายงานการประเมินโครงการ - รวบรวมผลการดำเนินงานและผล การประเมิน - วิเคราะห์ตามมาตรฐาน - เขียนรายงาน	มกราคม 2567	นางสาวเรณู นิมสุพร

งบประมาณที่ใช้

จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ 275 คน
 รวมจำนวนเงินงบประมาณ 55,000 บาท

ที่	รายการ / กิจกรรม / ค่าใช้จ่ายการใช้งบประมาณ	จำนวนเงิน
1	ค่าดำเนินการ 1.1 ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มนักเรียน 2 มื้อ จำนวน 4 วัน จำนวน 276 คนๆ ละ 200 บาท	55,000
	รวมทั้งสิ้น (ห้าหมื่นห้าพันสองร้อยบาทถ้วน)	55,000

วัน / เวลา / สถานที่

วันที่ 6-9 กุมภาพันธ์ 2567
 6.1 หอประชุมลีลาวดี/หอประชุมราชพฤกษ์

การประเมิน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ	วิธีการประเมิน	เครื่องมือที่ใช้
1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 275 คน เข้าร่วมโครงการ	1. การสอนเสริม/การแก้ไขผลการเรียน 2. การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรม	1. การจัดกิจกรรมการตีความรู้ให้กับนักเรียน/เอกสารการแก้ตัว 2. แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการไปทัศนศึกษา
2. นักเรียนเข้าทดสอบการศึกษาขั้นพื้นฐาน (O-net)	การสอบ (O-net)	รายงานผลการสอบ (O-net)

ตารางการติวเสริม O-NET ชั้น ม.6
 ณ หอประชุมลีลาวดี โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา
 วันที่ 6-9 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2567

วัน	08.30-11.30 น.	11.30- 12.30 น.	12.30-16.00 น.
อังคาร 6 ก.พ. 67	คณิตศาสตร์	พัก รับประทานอาหาร กลางวัน	เคมี
พุธ 7 ก.พ. 67	ภาษาอังกฤษ		ภาษาไทย
พฤหัสบดี 8 ก.พ. 67	ชีววิทยา		ธรณี ดาราศาสตร์
ศุกร์ 9 ก.พ. 67	สังคม		ฟิสิกส์

บทที่ 4

ผลการศึกษาวเคราะห์

การเสนอผลการวิเคราะห์ โครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม.6 ของโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา อำเภอลี้ จังหวัด ลำพูน ดำเนินการดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความพึงพอใจในการจัดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม.6

ที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	เป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจ	4.11	1.77	พอใจมาก
2	ได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรม	4.41	0.9	พอใจมากที่สุด
3	ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมเหมาะสม	3.65	2.43	พอใจมาก
4	เป็นกิจกรรมที่สร้างความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และเพิ่มทักษะชีวิต	3.37	2.62	พอใจปานกลาง
5	ควรจัดกิจกรรมเช่นนี้อีกในปีการศึกษาต่อไป	4.57	0.71	พอใจมากที่สุด
	รวม	4.02		พอใจมาก

สรุปความพึงพอใจในการจัดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ม.6 ผู้ตอบแบบสอบถามความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมเช่นนี้อีกในปีการศึกษาต่อไป มากที่สุดอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.57 รองลงมามีความพึงพอใจโดยได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.41 และอันดับสามมีความพึงพอใจเป็นกิจกรรมที่นักเรียนให้ความสนใจอยู่ในระดับพอใจมากที่สุดคิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.11

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการดำเนินโครงการ

1. จัดโครงการยกผลสัมฤทธิ์ให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 275 คน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการสอนเสริมและแก้ไขผลการเรียน
1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 275 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดโครงการยกผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเฉลี่ยรวม คิดเป็น 4.02 อยู่ในระดับ พอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มโต๊ะและเก้าอี้ให้กับโครงการยกผลสัมฤทธิ์
2. เน้นการทิวให้มากขึ้น
3. สนับสนุนให้นักเรียนได้แก้ไขผลการเรียนจากการดำเนินการโครงการ

ภาคผนวก
ภาพกิจกรรม

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมา

การจัดการศึกษาให้แก่นักเรียน มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาให้นักเรียนได้รับการพัฒนา ทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ ซึ่งโรงเรียนสามารถส่งเสริมให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งการพัฒนาคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ โรงเรียนก็สามารถสร้างเสริมให้นักเรียนได้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

การพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ และมีทักษะด้านต่างๆ รวมทั้งการสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่ดีนั้น โรงเรียนได้ตระหนักว่า โรงเรียนไม่สามารถดำเนินการได้โดยลำพัง ถ้าขาดการประสานงานและช่วยเหลือจาก ชุมชนและผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองมีส่วนในการอบรมดูแลนักเรียนซึ่งเป็นบุตรหลานของตนเอง ในขณะที่เมื่อเด็กอยู่กับครอบครัว โรงเรียน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะมีการประสานงาน ติดต่อกัน และแลกเปลี่ยนข้อมูล อันเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียนให้เป็นคนเก่ง เป็นคนดี และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งโรงเรียนและผู้ปกครองจะได้มีโอกาสเพิ่มความสัมพันธ์อันดีต่อกัน ซึ่งจะยังประโยชน์สูงสุดแก่นักเรียนทั้งที่เป็นลูกศิษย์และลูกหลาน ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มที่

ปีการศึกษา 2551 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศพันธะสัญญาข้อตกลงให้เป็นปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างความเข้มแข็งในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา เห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยการจัดดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน แก้ไข ปัญหา นักเรียนเรียนอย่างเต็มความสามารถ ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามแผนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา จึงได้จัด ประชุมผู้ปกครองภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ขึ้น เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้ผู้ปกครองได้รู้และเข้าใจถึงกฎระเบียบของโรงเรียนสามารถนำไปอบรมสั่งสอนบุตรหลานได้
2. เพื่อให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสพบปะกับครูที่ปรึกษา และรับทราบพฤติกรรมนักเรียน
3. เพื่อให้ผู้ปกครองนักเรียนได้มีโอกาสเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
4. เพื่อเป็นการป้องปรามเหตุที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

1.3 เป้าหมาย

ผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 1,686 คน

1.4 สถานที่ดำเนินโครงการ

หอประชุมลีลาวดี โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา

1.5 ระยะเวลาดำเนินโครงการ

วันเสาร์ที่ 3 มิถุนายน 2567 ตั้งแต่เวลา 08.00 น. – 16.00 น.

บทที่ 2

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง ที่ช่วยให้นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน โดยผ่านกระบวนการของการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรฐานที่ 1 ที่ให้โรงเรียนมีการบริหารและการจัดการอย่างเป็นระบบ มาตรฐานที่ 4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มาตรฐานที่ 7 ส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และเอกชนในการจัดและพัฒนาศึกษา

ดังนั้น ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงเป็นระบบที่สามารถดำเนินการเพื่อรับการประกันคุณภาพได้ ซึ่งครอบคลุมทั้งด้านปัจจัยด้านผลผลิตและด้านกระบวนการ

โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา จึงตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีกระบวนการทำงานเป็นระบบมีความชัดเจนมีการประสานความร่วมมือของผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน รวมทั้งวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอันจะส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จโดยมีแนวคิดหลักในการดำเนินงาน ดังนี้

1. มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต เพียงแต่ใช้เวลาและวิธีการที่แตกต่างกันเนื่องจากแต่ละคนมีความเป็นปัจเจกบุคคล ดังนั้น การยึดนักเรียนเป็นสำคัญในการพัฒนาเพื่อดูแลช่วยเหลือ ทั้ง ด้านการป้องกัน แก้ปัญหา หรือการส่งเสริมจึงเป็นสิ่งจำเป็น

2. ความสำเร็จของงาน ต้องอาศัยการมีส่วนร่วม ทั้งการร่วมใจ ร่วมคิด ร่วมทำของทุกคนที่มี ส่วนเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะ เป็นบุคลากรโรงเรียนในทุกกระดับ ผู้ปกครอง หรือชุมชน

2.1 วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2. เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการ ทำงานที่ชัดเจน พร้อมด้วยเอกสาร หลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองนักเรียน

4. เพื่อได้แก้ไข ติดตาม พฤติกรรมนักเรียนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน

5. เพื่อได้รู้ข้อมูลที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

2.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ติดต่อประสานสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้านกับโรงเรียน

2. ได้ข้อมูลของนักเรียนเพื่อนำมาศึกษาและวิเคราะห์อันจะเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ

3. นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด ทั้งจากทางโรงเรียนและทางบ้าน

4. สามารถที่จะเป็นการป้องปรามเหตุที่ไม่พึงประสงค์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต

2.3 ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ผู้บริหารโรงเรียน รวมทั้งผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนทุกฝ่าย ตระหนักถึงความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และให้การสนับสนุนการดำเนินงาน หรือร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมอย่างสม่ำเสมอ
2. ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนัก ในความสำคัญของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน
3. คณะกรรมการหรือคณะทำงานทุกคณะ ต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด และมีการประชุมในแต่ละคณะ อย่างสม่ำเสมอตามที่กำหนด
4. ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักสำคัญในการดำเนินงานโดยต้องได้รับความร่วมมือจากครูทุกคนในโรงเรียน รวมทั้งการสนับสนุนในเรื่องต่าง ๆ จากโรงเรียน
5. การอบรมให้ความรู้และทักษะ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ความรู้แก่ครูที่ปรึกษา / ครูประจำชั้นผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น โดยเฉพาะเรื่องทักษะการปรึกษาเบื้องต้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียน โรงเรียนควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

2.4 ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ความหมาย

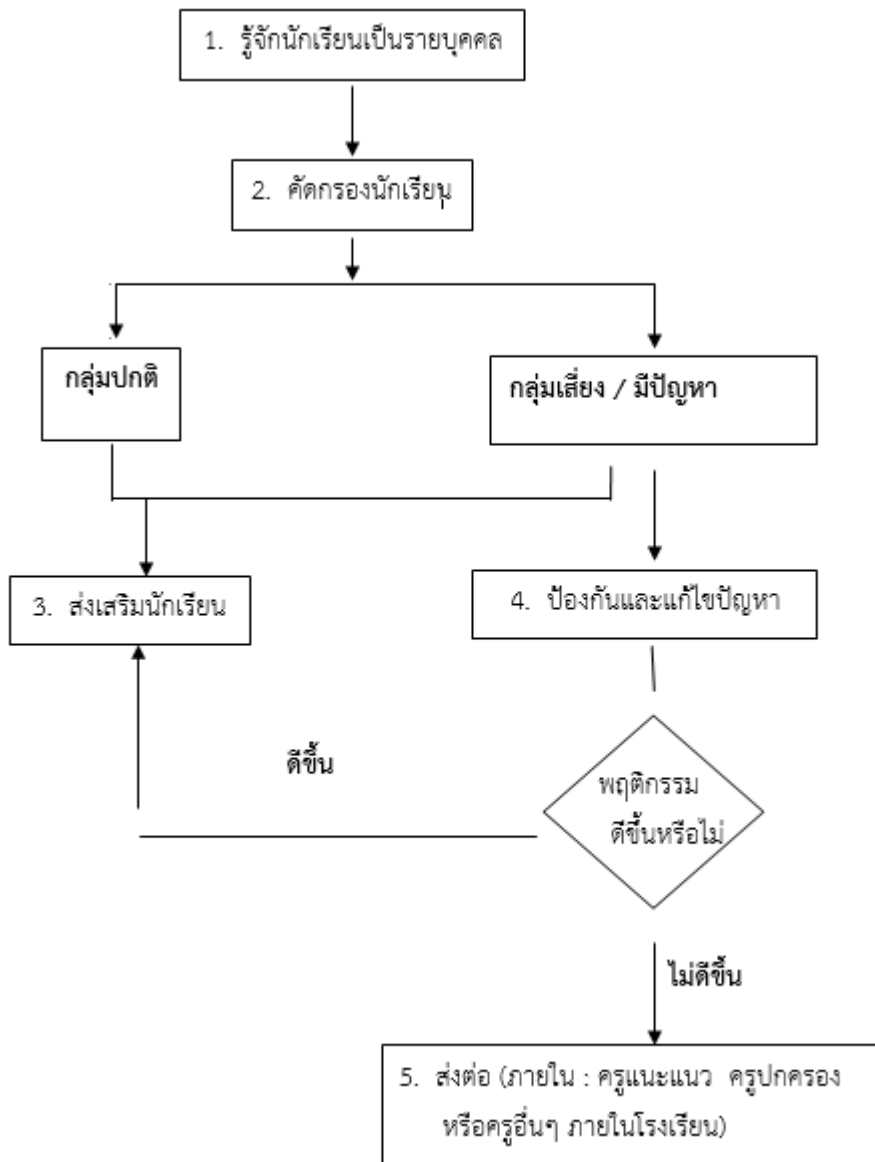
ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจนโดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคคลภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

การดูแลช่วยเหลือ หมายรวมถึง การส่งเสริม การป้องกัน และการแก้ไขปัญหา โดยมี วิธีการและเครื่องมือสำหรับครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุขในการดำรงชีวิต

องค์ประกอบของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานที่มีองค์ประกอบสำคัญ คือ

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ไขปัญหา
5. การส่งต่อ

แผนภูมิ กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

บทที่ 3

การดำเนินงานของโครงการ

เพื่อให้เป็นไปตามแผนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการดำเนินงานระบบดูแลนักเรียน ดังนั้น โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา จึงได้จัด การประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ขึ้น เพื่อให้ทางโรงเรียนได้ประสานความร่วมมือในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป โดยมีหลักการดำเนินงานดังนี้

3.1 ประชุมปฏิบัติการเพื่อเตรียมการ

วางแผนดำเนินงาน / เสนอโครงการเพื่อขออนุมัติ
ศึกษา / กำหนดปฏิทินดำเนินงาน
ดำเนินโครงการตามปฏิทินที่กำหนดไว้
ประเมินผลการดำเนินการ
สรุปและรายงานผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามขั้นตอนของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน 5 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 การรู้จักนักเรียนรายบุคคล

* สรุปการออกเยี่ยมบ้านนักเรียน และระเบียนสะสม

ขั้นที่ 2 การคัดกรองนักเรียน

* สรุปแบบคัดกรองนักเรียนทั้งชั้นเรียน

ขั้นที่ 3 การส่งเสริมพัฒนา

* สรุปผลการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียน ตามความสนใจ ความถนัดและ

ความสามารถ

* ผลการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพนักเรียนตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ

* ตารางการวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูมประจำชั้น

ขั้นที่ 4 การป้องกันและแก้ไขปัญหา

* สรุปผลการป้องกันและการแก้ไขปัญหา

ขั้นที่ 5 การส่งต่อภายในและภายนอก

* สรุปการส่งต่อภายในและภายนอก

3. กระบวนการดำเนินงาน

ดำเนินงานตามขั้นตอนการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. จัดทำระเบียนสะสมเพื่อรับทราบข้อมูลต่างๆ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับสุขภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับผลการเรียน ข้อมูลเกี่ยวกับบุคลิกภาพ ข้อมูลการวางแผนเป้าหมายในอนาคต

2. ประเมินนักเรียนตามแบบการประเมิน SDQ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่

2.1 แบบประเมินตนเอง SDQ (ฉบับนักเรียนประเมินตนเอง)

2.2 แบบประเมินตนเอง SDQ (ฉบับผู้ปกครองเป็นผู้ประเมินนักเรียน)

2.3 แบบประเมินตนเอง SDQ (ฉบับครูเป็นผู้ประเมินนักเรียน)

3. ประเมินนักเรียนตามแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ EQ โดยมีการแปลผลเป็น 3 ด้าน คือ เก่ง ดี มีสุข

4. วิเคราะห์นักเรียน ทั้ง 9 ด้านตามแบบ**บันทึกการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล** ดังต่อไปนี้
 - 4.1 ด้านความสามารถของนักเรียน
 - ด้านการเรียนรู้
 - ด้านความสามารถ
 - 4.2 ด้านสุขภาพร่างกาย
 - 4.3 ด้านสุขภาพจิตและพฤติกรรม (พิจารณาแบบประเมิน SDQ 3 ชุด)
 - 4.4 ด้านครอบครัว
 - 4.5 ด้านเศรษฐกิจ
 - 4.6 ด้านการคุ้มครองของนักเรียน
 - 4.7 ด้านพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์
 - 4.8 ด้านความฉลาดทางอารมณ์ (พิจารณาแบบประเมิน EQ)
 - 4.9 ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์
5. ประเมินผลการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล ตามแบบ**บันทึกการคัดกรองนักเรียน**เป็น โดยขั้นตอนนี้สามารถแบ่งกลุ่มนักเรียน เป็น 3 กลุ่ม ได้แก่
 - กลุ่มปัญหา (ป)
 - กลุ่มเสี่ยง (ส)
 - กลุ่มปกติ (-)
6. ดำเนินการเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อรับทราบข้อมูลเพิ่มเติมของนักเรียนจากผู้ปกครอง โดยใช้**แอปพลิเคชันเยี่ยมบ้านของโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา และมีแฟ้มแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน**
7. ให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียน ดังนี้
 - * หากเด็กอยู่กลุ่มปกติ ดำเนินการ ส่งเสริม ดำเนินการส่งต่อ เขียนรายงาน
 - * หากเด็กมีปัญหา ดำเนินการหาสาเหตุของปัญหา ดำเนินการแก้ไข สรุปลง เขียนรายงานตาม **แบบบันทึกการให้คำปรึกษาเบื้องต้น , การบันทึกการส่งต่อ , แบบรายงานพฤติกรรมนักเรียนสำหรับครูที่ปรึกษาแจ้งผู้ปกครอง**
8. จัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน (Classroom meeting) โดยจัดทำ**บันทึกการประชุมผู้ปกครอง**

3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน

3.3 เครื่องมือและการวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
 - เครื่องมือที่ใช้ในการประชุมผู้ปกครอง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 มีดังนี้
 - 1. แบบลงทะเบียนผู้ปกครองนักเรียน
 - 2. แบบรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นรายบุคคล (ใบเกรด)
 - 3. แบบประเมินการประชุมผู้ปกครองนักเรียน

3.3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของความคิดเห็นในการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน(Classroom meeting) เป็นแบบตอบคำถามปลายเปิด และแบบประเมินระดับความพึงพอใจ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนนความพึงพอใจ ดังนี้

ระดับ ความพึงพอใจ	มากที่สุด	5	คะแนน
ระดับ ความพึงพอใจ	มาก	4	คะแนน
ระดับ ความพึงพอใจ	พอใจ	3	คะแนน
ระดับ ความพึงพอใจ	ไม่พอใจ	2	คะแนน
ระดับ ความพึงพอใจ	ไม่พอใจอย่างมาก	1	คะแนน

การสรุปผลการประเมิน เมื่อได้ค่าเฉลี่ยของคะแนนแต่ละข้อแล้ว นำมาเทียบกับเกณฑ์การประเมินผล ซึ่งมีการแปลผลตามระดับค่าเฉลี่ยจากอันตรภาคชั้น ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 – 1.49	ระดับไม่พอใจอย่างมาก
1.50 – 2.49	ระดับไม่พอใจ
2.50 – 3.49	ระดับพอใจ
3.50 – 4.49	ระดับพอใจมาก
4.50 – 5.00	ระดับพอใจมากที่สุด

สรุปแบบประเมินความพึงพอใจประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา

ประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการแจกแบบสอบถามจำนวน 200 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 200 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 เป็นการแจกแบบทดสอบแบบสุ่มเจาะจง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการประชุมผู้ปกครอง

2.1 ท่านมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนที่โรงเรียนจัดขึ้นในระดับใด

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. สถานที่จัดกิจกรรม	96.40	3.60	0.00	0.00	0.00
2. ระยะเวลาของกิจกรรมในหอประชุม	93.40	6.0	0.06	0.00	0.00
3. ระยะเวลาของกิจกรรมพบครูที่ปรึกษา	96.00	2.20	1.80	0.00	0.00
4. การต้อนรับและการให้คำแนะนำของคณะครู	99.00	1.00	0.00	0.00	0.00
5. การให้บริการ คำแนะนำ และข้อมูลของครูที่ปรึกษา	99.40	0.60	0.00	0.00	0.00
6. การประชุมทำให้ท่านได้ทราบข้อมูลและพฤติกรรมนักเรียน	99.60	0.40	0.00	0.00	0.00
7. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้ปกครอง	97.00	3.00	0.00	0.00	0.00
8. ประโยชน์และความเข้าใจที่ได้รับจากการประชุมครั้งนี้	96.80	3.20	0.00	0.00	0.00
9. ท่านมีความเข้าใจและยินดีให้ความร่วมมือกับเครือข่ายผู้ปกครองในการดำเนินกิจกรรมเพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียน	94.80	2.40	2.80	0.00	0.00
10. ในการจัดการประชุมครั้งต่อไปในภาคเรียนหน้าท่านคิดจะมาร่วมกิจกรรมอีก	97.60	2.40	0.00	0.00	0.00

ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมทำให้ท่านได้ทราบข้อมูลและพฤติกรรมนักเรียนสูงสุดเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 99.60 อันดับสองรองลงมาเกี่ยวกับการให้บริการ คำแนะนำ และข้อมูลของครูที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.40 และอันดับสามเกี่ยวกับการต้อนรับและการให้คำแนะนำของคณะครู คิดเป็นร้อยละ 99.00 และมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. การเพิ่มเงินบำรุง ขอให้ทางโรงเรียนใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและได้รับประโยชน์สูงสุด
2. การลงมติจากผู้ปกครองจะช่วยลดปัญหา ได้โดยสะดวก
3. อยากให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษาจากโรงเรียน
4. ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
5. ขอให้รายงานพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. อยากให้มีการประเมินครูผู้สอน
7. อยากให้เน้นการสื่อสารภาษาอังกฤษ
8. อยากให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน
9. ปัญหาการจำหน่ายชุดพลและชุดพื้นเมือง ผู้ปกครองไม่สามารถหาซื้อชุดให้กับนักเรียนได้
10. บางรายวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างยากอยากให้จัดเรียนเสริมพิเศษ
11. อยากให้เรียนฟรีหรือเก็บค่าเทอมลดลง
12. การกู้เงินยศ.
13. การแนะแนวการศึกษาต่อ

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการดำเนินงานการประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 สามารถเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยของคะแนน

S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 จำนวนผู้ปกครองที่เข้าร่วมการประชุม

จำนวนผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ปรากฏผลดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนและค่าร้อยละของผู้ปกครองนักเรียน ที่เข้าร่วมการประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยาประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 วันที่ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2567 ณ หอประชุมลีลาวดี โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา อ.ลี้ จ.ลำพูน

สรุปผลการเข้าร่วมการประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยาประจำภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567
ณ หอประชุมลีลาวดี โรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา อ.ลี้ จ.ลำพูน

ชั้น	จำนวนนักเรียน	ผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม	คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
มัธยมศึกษาปีที่ 1/1	30	30	100.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/2	34	33	97.06	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/3	35	35	100.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/4	35	32	91.43	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/5	35	34	97.14	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/6	36	32	88.89	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/7	37	37	100.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 1/8	40	40	100.00	
รวม	282	273	96.81	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/1	25	21	84.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/2	37	31	83.78	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/3	39	28	71.79	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/4	38	28	73.68	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/5	35	30	85.71	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/6	40	28	70.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 2/7	38	34	89.47	

มัธยมศึกษาปีที่ 2/8	38	36	94.74	
รวม	290	236	81.38	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/1	29	20	68.97	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/2	34	23	67.65	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/3	34	19	55.88	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/4	35	20	57.14	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/5	33	19	57.58	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/6	35	27	77.14	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/7	34	27	79.41	
มัธยมศึกษาปีที่ 3/8	33	27	81.82	
รวม	267	182	68.16	
รวมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น	839	691	82.36	

ชั้น	จำนวนผู้ปกครองเข้าร่วมประชุม	จำนวนนักเรียน	คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
มัธยมศึกษาปีที่ 4/1	40	32	80.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 4/2	40	31	77.50	
มัธยมศึกษาปีที่ 4/3	36	27	75.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 4/4	40	26	65.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 4/5	40	34	85.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 4/6	33	21	63.64	
มัธยมศึกษาปีที่ 4/7	25	20	80.00	
ปวช.1	19	13	68.42	
รวม	273	204	74.73	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/1	40	26	65.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/2	43	18	41.86	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/3	43	19	44.19	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/4	41	21	51.22	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/5	40	22	55.00	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/6	32	14	43.75	
มัธยมศึกษาปีที่ 5/7	41	12	29.27	
ปวช.2	23	15	65.22	
รวม	303	147	48.51	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/1	39	21	53.85	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/2	41	28	68.29	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/3	38	22	57.89	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/4	39	19	48.72	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/5	35	16	45.71	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/6	26	12	46.15	
มัธยมศึกษาปีที่ 6/7	38	24	63.16	
ปวช.3	6	5	83.33	
รวม	262	147	56.11	
รวมระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	838	498	59.43	
รวมทั้งหมด	1,677	1,189	70.90	

บทที่ 5

สรุปผล และข้อเสนอแนะ

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สามารถสรุปผล ได้ดังนี้

5.1 สรุปผลการดำเนินงานการประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน (Classroom Meeting)

5.1.1 จำนวนผู้ปกครองนักเรียนที่เข้าร่วมการประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวนผู้ปกครองนักเรียน เข้าร่วมประชุม 1,189 คน จากจำนวน 1,686 คน คิดเป็นร้อยละ 70.90

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนต่อการประชุมผู้ปกครองโรงเรียนเวียงเจดีย์วิทยา ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประชุมทำให้ท่านได้ทราบข้อมูล และพฤติกรรมนักเรียนสูงสุดเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 99.60 อันดับสองรองลงมาเกี่ยวกับการให้บริการ คำแนะนำ และข้อมูลของครูที่ปรึกษา คิดเป็นร้อยละ 99.40 และอันดับสามเกี่ยวกับการต้อนรับ และการให้คำแนะนำของคณะครู คิดเป็นร้อยละ 99.00 และมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.2 ข้อเสนอแนะ

1. การเพิ่มเงินบำรุง ขอให้ทางโรงเรียนใช้จ่ายอย่างคุ้มค่าและได้รับประโยชน์สูงสุด
2. การลงมติจากผู้ปกครองจะช่วยลดปัญหา ได้โดยสะดวก
3. อยากให้นักเรียนได้รับทุนการศึกษาจากโรงเรียน
4. ส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ
5. ขอให้รายงานพฤติกรรมนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ
6. อยากให้มีการประเมินครูผู้สอน
7. อยากให้เน้นการสื่อสารภาษาอังกฤษ
8. อยากให้จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนกล้าแสดงออก เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน
9. ปัญหาการจำหน่ายชุดพลและชุดพื้นเมือง ผู้ปกครองไม่สามารถหาซื้อชุดให้กับนักเรียนได้
10. บางรายวิชาที่มีเนื้อหาค่อนข้างยากอยากให้จัดเรียนเสริมพิเศษ
11. อยากให้เรียนฟรีหรือเก็บค่าเทอมลดลง
12. การกู้เงินกยศ.
13. การแนะแนวการศึกษาต่อ

บรรณานุกรม

- สุขภาพจิต, กรม. **คู่มือการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็กด้อยโอกาส.** โรงพยาบาลพระศรีมหาโพธิ์ กรมสุขภาพจิต กระทรวงศึกษาธิการ, มิถุนายน 2544.
- _____ . **คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป จำกัด, กุมภาพันธ์ 2544.
- _____ . **คู่มือการสอนทักษะชีวิตเพื่อป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป จำกัด, กุมภาพันธ์ 2544.
- _____ . **คู่มือครู : กิจกรรมกลุ่มจิตสังคัมบำบัดในโรงเรียน.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ปียอนด์ พับลิชชิง จำกัด, มีนาคม 2546.
- _____ . **คู่มือครูที่ปรึกษา : ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป จำกัด, กุมภาพันธ์ 2544.
- _____ . **คู่มือครูสำหรับช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาสุขภาพจิต.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ยูเร็นส์อิมเมจกรุ๊ป จำกัด, กุมภาพันธ์ 2544.
- _____ . **คู่มือส่งเสริมสุขภาพจิตนักเรียนระดับมัธยมศึกษา สำหรับครู.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท ซูวีเนียร์ (ไทยแลนด์ จำกัด) , 2541.